

LATVIJAS REPUBLIKAS

SAEIMAS

ZIŅOTĀJS

NR. 5

2016. GADA 10. MARTĀ

Saturs

Likumi

105.*	280L/12**	Grozījumi Enerģētikas likumā	3
106.	281L/12	Grozījums Enerģētikas likumā	23
107.	282L/12	Grozījumi likumā “Par reglamentētajām profesijām un profesionālās kvalifikācijas atzīšanu”	24
108.	283L/12	Grozījums Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja amatpersonu izdienas pensiju likumā	25
109.	284L/12	Tiesu ekspertu likums	26

Paziņojumi

110.		Par Gata Ābeles iecelšanu par Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes locekli	37
111.		Par Intara Birziņa iecelšanu par Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes locekli	37
112.		Par Imanta Mantiņa iecelšanu par Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes locekli	37
113.		Par Rolanda Irkļa iecelšanu par Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes priekšsēdētāju	37
114.		Par deputāta Raimonda Rubika apstiprināšanu par Baltijas Asamblejas Latvijas delegācijas locekli	37
115.		Par deputāta Valda Skujiņa apstiprināšanu par Baltijas Asamblejas Latvijas delegācijas locekli	38
116.		Par Rotas Šņukas iecelšanu par Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes locekli	38
117.		Par Ligita Viksnas apstiprināšanu par rajona (pilsētas) tiesas tiesnesi	38
118.		Par Līgas Biksinieces-Martinovas apstiprināšanu par rajona (pilsētas) tiesas tiesnesi	38
119.		Par Helmuta Brasova atbrīvošanu no Cēsu rajona tiesas tiesneša amata	38
120.		Par tiesībsarga apstiprināšanu	39
121.		Par Saeimas piekrišanu deputāta Valda Kalnozola krimināllietas turpmākai iztiesāšanai	39
122.		Par 10 435 Latvijas pilsoņu kolektīvā iesnieguma “Par ceļiem bez bedrēm” turpmāko virzību	39
123.		Par Saeimas piekrišanu likumā “Par valsts budžetu 2016. gadam” noteiktās apropriācijas pārdalei	40
124.		Par Saeimas piekrišanu likumā “Par valsts budžetu 2016. gadam” noteiktās apropriācijas pārdalei	40

* Publikācijas numurs.

** 12. Saeimas pieņemtā likuma numurs.

105. 280L/12 Grozījumi Enerģētikas likumā

Izdarīt Enerģētikas likumā (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1998, 20. nr.; 2000, 17. nr.; 2001, 12. nr.; 2005, 8., 13. nr.; 2008, 14. nr.; 2009, 2., 14. nr.; Latvijas Vēstnesis, 2010, 82., 106. nr.; 2011, 36., 161. nr.; 2012, 186. nr.; 2014, 60. nr.) šādus grozījumus:

1. Aizstāt visā likumā vārdu “renovācija” (attiecīgā locījumā) ar vārdu “atjaunošana” (attiecīgā locījumā) un vārdu “rekonstrukcija” (attiecīgā locījumā) ar vārdu “pārbūve” (attiecīgā locījumā).

2. Izteikt 1. pantu šādā redakcijā:

“1. pants

Likumā ir lietoti šādi termini:

1) **atjaunojamie energoresursi** — vēja, saules, ģeotermālā, viļņu, paisuma un bēguma, ūdens enerģija, kā arī aerotermālā enerģija (siltumenerģija, kura uzkrājas gaisā), ģeotermālā enerģija (siltumenerģija, kura atrodas zem cietzemes virsmas) un hidrotermālā enerģija (siltumenerģija, kura atrodas virszemes ūdeņos), atkritumu poligonu un notekūdeņu attīrīšanas iekārtu gāzes, biogāze un biomasas;

2) **autonomais ražotājs** — komersants, energoapgādes komersants vai fiziskā persona, kas ražo elektroenerģiju, siltumenerģiju vai dzesēšanai nepieciešamo enerģiju nolūkā patērēt to paša vajadzībām vai lokālās siltumapgādes vai aukstumapgādes vajadzībām;

3) **balansēšana** — sistēmas operatora organizēts process, kas nodrošina ikbrīža līdzsvaru starp sistēmā ievadīto enerģiju un no sistēmas izvadīto enerģiju;

4) **bioloģiskais šķidrās kurināmais** — no biomasas iegūta šķidrā degviela, kuru izmanto elektroenerģijas vai siltumenerģijas ražošanai, bet neizmanto un nav paredzēts izmantot par degvielu transportlīdzekļos;

5) **dabasgāzes krātuve** — virszemes vai pazemes objekts, kuru izmanto dabasgāzes (tostarp sašķidrīnātās dabasgāzes) uzglabāšanai, izņemot ražošanā izmantotās daļas un iekārtas, ko izmanto tikai pārvades sistēmu operatori;

6) **drošības rezerves** — naftas produktu rezerves, ko Latvija uztur noteiktā apjomā saskaņā ar šā likuma 72. panta prasībām, un dabasgāzes rezerves, ko Latvija uztur noteiktā apjomā saskaņā ar šā likuma 64. panta pirmās daļas 3. punktā noteikto kārtību;

7) **energoapgāde** — enerģētikas jomā veicama komercdarbība, kuru ir nepieciešams licencēt vai reģistrēt un kura ietver elektroenerģijas vai siltumenerģijas ražošanu, elektroenerģijas, siltumenerģijas vai dabasgāzes (tostarp sašķidrīnātās dabasgāzes un biometāna) iepirkšanu, pārveidi, uzglabāšanu, pārvadi, sadali vai tirdzniecību;

8) **energoapgādes komersanta objekts** — energoapgādes komersantam piederoša vai tā lietošanā esoša manta (ēkas, būves, stacijas, iekārtas, ierīces, ietaises, tikli, līnijas, cauruļvadu sistēma, cauruļvadi un to piederumi), kuru tieši izmanto energoapgādei;

9) **energoapgādes komersants** — licencēts vai reģistrēts komersants, kas nodarbojas ar energoapgādi;

10) **energoresursi** — apzinātie kurināmā krājumi un enerģijas avoti, kurus var izmantot tiešai lietošanai vai enerģijas iegūšanai;

11) **enerģija** — prece ar noteiktu vērtību — iegūtā elektroenerģija vai siltumenerģija, kā arī dabasgāze (tostarp sašķidrīnātā dabasgāze un biometāns);

12) **enerģijas lietotājs** — fiziskā vai juridiskā persona, kas no energoapgādes komersantiem pērk un savām vajadzībām patērē konkrētā veida enerģiju vai kurināmo vai lieto to energoapgādē vai cita veida komercdarbībā;

13) **enerģijas pārvade** — energoapgādes veids, kas ietver enerģijas transportēšanu pa augsta sprieguma tīkliem vai augsta spiediena cauruļvadiem (izņemot transportēšanu pa sākumposma cauruļvadiem), lai piegādātu to attiecīgai sadales sistēmai vai tieši lietotājiem, izņemot enerģijas tirdzniecību;

14) **enerģijas ražošana** — energoapgādes veids, kas ietver energoresursu pārveidošanu lietošanai nepieciešamā enerģijā un dabasgāzes (tostarp biometāna) ieguvī;

15) **enerģijas sadale** — energoapgādes veids, kas ietver enerģijas transportēšanu pa vidēja un zema sprieguma tīkliem vai augsta, vidēja un zema spiediena cauruļvadiem, izņemot enerģijas tirdzniecību;

16) **enerģijas tirdzniecība** — energoapgādes veids, kas ietver enerģijas iepirkšanu pārdošanai un pārdošanu enerģijas lietotājiem;

17) **fiksēta maksājuma apjoma līgums** — līgums, kurā iekļauta pircēja un pārdevēja vienošanās, ka gadījumā, ja pircējs nevēlas saņemt visu līgumā noteikto preces apjomu, tas maksā par visu līgumā noteikto preces apjomu;

18) **galalietotājs** — enerģijas lietotājs, kurš pērk enerģiju izlietošanai paša vajadzībām (galapatēriņam);

19) **gazificētā objekta īpašnieks** — persona, kura ir ieguvusi gazificētā objekta īpašuma tiesības un atbilst Civillikumā vai Nekustamā īpašuma valsts kadastra likumā definētajam īpašnieka jēdzienam;

20) **gazificēts objekts** — dabasgāzes apgādes sistēmai pieslēgta būve vai tās daļa, kā arī iekārta;

21) **horizontālā integrācija** — viens energoapgādes komersants vai koncerns veic vismaz vienu no enerģijas ražošanas, pārvades, sadales, tirdzniecības vai dabasgāzes uzglabāšanas funkcijām un kādu darbību, kas nav saistīta ar energoapgādi;

22) **Inčukalna pazemes gāzes krātuve** — pazemes un virszemes objekts, kuru izmanto dabasgāzes uzglabāšanai un kurš atrodas Krimuldas, Inčukalna un Sējas novadā;

23) **kurināmais** — nafta un naftas produkti, arī sašķidrinātā naftas gāze, dabasgāze, arī sašķidrinātā dabasgāze un biometāns, degakmens, degakmens gāze un eļļa, ogles, kūdra, kurināmā koksne un cita biomasa, tostarp bioloģiskais šķidrās kurināmais, kuru sadedzina enerģijas iegūšanai;

24) **kurināmā drošības rezerve** — energoapgādes komersanta īpašumā esošs noteikts kurināmā krājums, kas ir nepieciešams, lai nodrošinātu enerģijas lietotāju nepārtrauktu apgādi ar attiecīgā veida enerģiju;

25) **licence** — saskaņā ar likumu izsniegta speciāla atļauja, kas nosaka energoapgādes komersanta tiesības un pienākumu nodarboties ar energoapgādi licences darbības zonā;

26) **licences darbības zona** — licencē noteikta teritorija, kurā ir tiesīgs darboties konkrētais energoapgādes komersants un enerģijas lietotājs;

27) **lokālā aukstumapgāde** — autonoma ražotāja, valsts vai pašvaldības iestāžu īpašumā esoša aukstumapgādes sistēma, kas nodrošina dzesēšanai nepieciešamo enerģiju paša vajadzībām un citiem enerģijas lietotājiem, kuriem dzesēšanai nepieciešamā enerģija tiek sadalīta un piegādāta no dzesēšanas avota pa sadales aukstumapgādes cauruļvadu sistēmu vai bez tās;

28) **lokālā siltumapgāde** — autonoma ražotāja, valsts vai pašvaldības iestāžu īpašumā esoša siltumapgādes sistēma, kas nodrošina siltumenerģiju paša vajadzībām un citiem enerģijas lietotājiem, kuriem siltumenerģija tiek sadalīta un piegādāta no siltumavota pa sadales siltumtīkliem vai bez tiem;

29) **mājsaimniecības lietotājs** — galalietotājs, kurš pērk un izlieto enerģiju savā mājsaimniecībā paša vajadzībām (galapatēriņam), izņemot komercdarbības vai cita veida profesionālās darbības vajadzības;

30) **neatkarīgais ražotājs** — energoapgādes komersants, kas ražo elektroenerģiju vai siltumenerģiju, bet neveic tās sadali vai pārvadi sistēmā, kurā ir iekļauts;

31) **palīgpakalpojumi** — visi pakalpojumi (tostarp balansēšana, jaukšana un inerto gāzu ievadīšana), kas nepieciešami, lai piekļūtu pārvades un sadales tīkliem vai cauruļvadu sistēmai, dabasgāzes krātuvēm, sašķidrinātās dabasgāzes iekārtām vai izmantotu tās, izņemot tādus objektus un iekārtas, kuras izmanto tikai pārvades sistēmu operatori;

32) **pārvades sistēma** — enerģijas pārvades tīkls vai cauruļvadu sistēma ar visiem pārvades funkciju veikšanai nepieciešamajiem energoapgādes komersanta objektiem, kurus izmanto enerģijas transportēšanai;

33) **pārvades sistēmas īpašnieks** — komersants, kura īpašumā ir enerģijas pārvades sistēma;

34) **publiskais tirgotājs** — enerģijas tirgotājs, kuram šajā likumā un citos normatīvajos aktos ir noteikti īpaši pienākumi un prasības publiskā tirgotāja pienākumu izpildes nodrošināšanai;

35) **sadales sistēma** — enerģijas sadales tīkls vai cauruļvadu sistēma ar visiem sadales funkciju veikšanai nepieciešamajiem energoapgādes komersanta objektiem, kurus izmanto enerģijas transportēšanai no pārvades sistēmas līdz lietotāja energoapgādes sistēmas piederības robežai;

36) **saistītais lietotājs** — dabasgāzes lietotājs, kurš pērk dabasgāzi par regulētu cenu;

37) **saistītā kapitālsabiedrība** — kapitālsabiedrība, kurā saskaņā ar Koncernu likumu energoapgādes komersantam ir izšķirošā ietekme vai kurai ir izšķirošā ietekme energoapgādes komersantā, vai kapitālsabiedrība, kurā izšķirošā ietekme ir citai kapitālsabiedrībai, kam vienlaikus ir izšķirošā ietekme energoapgādes komersantā;

38) **sākumposma cauruļvadu sistēma** — cauruļvads vai cauruļvadu sistēma, ko izmanto dabasgāzes ražošanas projektā vai dabasgāzes transportēšanai no viena vai vairākiem šādiem projektiem uz pārstrādes uzņēmumu vai termināli, vai pēdējo piekrastes termināli;

39) **sašķidrinātās dabasgāzes iekārta** — terminālis, ko izmanto dabasgāzes šķidrināšanai vai sašķidrinātās dabasgāzes saņemšanai, izkraušanai un pārvēršanai gāzveida stāvoklī, kā arī tam piederošās iekārtas un pagaidu glabātavas, kas nepieciešamas sašķidrinātās dabasgāzes uzglabāšanai un atkārtotai pārvēršanai gāzveida stāvoklī, kā arī turpmākai piegādei uz dabasgāzes pārvades sistēmu vai enerģijas lietotājam;

40) **sašķidrinātās dabasgāzes pakalpojums** — dabasgāzes šķidrināšana vai sašķidrinātās dabasgāzes saņemšana, izkraušana, uzglabāšana un pārvēršana gāzveida stāvoklī turpmākai piegādei uz dabasgāzes pārvades sistēmu vai enerģijas lietotājam;

41) **savstarpēji savienota sistēma** — vairākas sistēmas, kas savienotas savā starpā;

42) **sekundārie energoresursi** — energoresursi, kuri rodas jebkura veida tehnoloģiskajos procesos kā blakusprodukts, arī tehnoloģiskajā procesā neizlietotā enerģija, kas ir derīga tālākai izmantošanai;

43) **sistēma** — pārvades un sadales tīkli vai cauruļvadu sistēma, dabasgāzes krātuves un sašķidrinātās dabasgāzes iekārtas, palīgobjekti, priekšmeti un cita manta, kas nepieciešama enerģijas pārvadei, uzglabāšanai un sadalei un kas ir energoapgādes komersanta īpašumā vai lietošanā (ieskaitot iekārtas, kas nepieciešamas palīgpakalpojumu sniegšanai);

44) **sistēmas lietotājs** — fiziskā vai juridiskā persona, kas izmanto enerģijas pārvades vai sadales sistēmas vai dabasgāzes uzglabāšanas vai sašķidrinātās dabasgāzes pakalpojumus;

45) **sistēmas operators** — energoapgādes komersants, kas sniedz enerģijas pārvades vai sadales, dabasgāzes uzglabāšanas vai sašķidrinātās dabasgāzes pakalpojumus;

46) **starppvalstu savienojums** — enerģijas pārvades līnija, kas saista atsevišķās valstīs izvietotas pārvades sistēmas;

47) **tiešā līnija** — dabasgāzes vads, kas sasaista nošķirtu dabasgāzes (tostarp biometāna) ražošanas objektu vai dabasgāzes krātuvi ar nošķirtu lietotāju;

48) **tīkls** — līniju un iekārtu kopums, kas nepieciešams elektroenerģijas transportēšanai. Ielu apgaismojuma tīkls ir atsevišķs, ar uzskaites mēraparātu tehniski nodalīts līniju vai iekārtu kopums, ko izmanto ielu, laukumu un citu publiskai lietošanai paredzētu teritoriju apgaismošanai un kas netiek izmantots elektroenerģijas transportēšanai un sadalei citiem enerģijas lietotājiem;

49) **tirgotājs** — komersants (tai skaitā ārvalsts komersanta filiāle), kura komercdarbība ir enerģijas tirdzniecība;

50) **tirgus dalībnieks** — dabasgāzes ražotājs, sistēmas operators, tirgotājs vai galalietotājs, kas darbojas dabasgāzes tirgū saskaņā ar brīvprātīgas līdzdalības principu;

51) **vertikāli integrēts komersants** — energoapgādes komersants vai koncerns, kuru tieši vai netieši kontrolē viena un tā pati persona vai vienas un tās pašas personas un kurš sniedz vismaz vienu no enerģijas pārvades, sadales, dabasgāzes uzglabāšanas vai sašķidrinātās dabasgāzes pakalpojumiem un vienlaikus nodarbojas ar enerģijas ražošanu vai tirdzniecību;

52) **vietējie energoresursi** — Latvijā apzinātie atjaunojamie energoresursi un kurināmā krājumi, kurus var izmantot tiešai lietošanai vai enerģijas iegūšanai;

53) **vispārējās atļaujas noteikumi** — specifiskas enerģijas ražošanas un tirdzniecības prasības enerģijas ražotājam vai enerģijas tirgotājam.”

3. Aizstāt 5. panta trešajā daļā vārdu “regulatoram” ar vārdiem “Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai (turpmāk — regulators)”.

4. 6. pantā:

papildināt pantu ar 1.² daļu šādā redakcijā:

“(1²) Lai sistēmas operators varētu izpildīt savas saistības nodrošināt sistēmas lietotājiem un pretendentiem pieeju dabasgāzes pārvades vai sadales sistēmām, dabasgāzes krātuvei vai sašķidrinātās dabasgāzes iekārtām gadījumā, kad šo saistību izpildīšanai nepieciešamā kustamā vai nekustamā manta ir valsts īpašumā un tās aizvietošana ar citu kustamu vai nekustamu mantu sistēmas operatoram objektīvi nav iespējama, valsts nodrošina sistēmas operatora tiesības izmantot minēto kustamo vai nekustamo mantu attiecīgo saistību nodrošināšanai.”;

aizstāt trešajā daļā vārdu “enerģija” (attiecīgā locījumā) ar vārdu “dabasgāze” (attiecīgā locījumā);

papildināt pantu ar 3.¹ daļu šādā redakcijā:

“(3¹) Energoapgādes komersants, kas piegādā siltumenerģiju enerģijas lietotājiem, pārdod siltumenerģiju tiem nepieciešamajā vai noteiktajā kvalitātē un pieprasītajā daudzumā par regulatora noteiktajiem tarifiem vai par tarifiem, ko noteicis attiecīgais pakalpojumu sniedzējs saskaņā ar regulatora noteikto tarifu aprēķināšanas metodiku, ja ir saņemta regulatora atļauja, izņemot šā likuma 49. panta pirmajā daļā minētos gadījumus.”;

izteikt ceturto daļu šādā redakcijā:

“(4) Strīdus par saistību izpildi, kuri izriet no saņemta pakalpojuma samaksas pienākuma, izskata prasības kārtībā vispārējās jurisdikcijas tiesā.”

5. 7. pantā:

izslēgt otrajā daļā vārdus “dabasgāzes tirdzniecībai — uz pieciem gadiem. Licenci elektroenerģijas tirdzniecībai izsniedz uz pieciem gadiem Elektroenerģijas tirgus likumā noteiktajos gadījumos”;

papildināt pantu ar piekto daļu šādā redakcijā:

“(5) Dabaszāzes tirgotājam, kura darbību nepieciešams regulēt saskaņā ar likumu “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem”, un publiskajam tirgotājam ir tiesības uzsākt dabaszāzes tirdzniecību, ja tas šajā likumā noteiktajā kārtībā ir reģistrēts dabaszāzes tirgotāju reģistrā.”

6. Aizstāt 7.¹ panta ceturtajā daļā vārdus “pēc viena gada” ar vārdiem un skaitli “pēc 12 mēnešiem”.

7. Aizstāt 12. panta trešajā daļā vārdus “Gada pārskatu likumā” ar vārdiem “Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likumā”.

8. Izteikt 15. panta septīto daļu šādā redakcijā:

“(7) Regulators apstiprina dabaszāzes pārvades un uzglabāšanas, kā arī sašķidrinātās dabaszāzes sistēmas operatora izstrādātos sistēmas lietošanas noteikumus vai dabaszāzes krātuves lietošanas noteikumus, kuriem jābūt objektīvi pamatotiem, ekonomiski attaisnotiem, taisnīgiem, vienlīdzīgiem, atklātiem un pieejamiem visiem sistēmas lietotājiem un pretendentiem, kuri pieprasa pieeju attiecīgajai sistēmai. Dabaszāzes pārvades, uzglabāšanas, kā arī sašķidrinātās dabaszāzes sistēmas operators regulatora noteiktajā laikā un apjomā iesniedz priekšlikumus regulatoram par sistēmas lietošanas noteikumiem vai dabaszāzes krātuves lietošanas noteikumiem. Regulators ir tiesīgs veikt izmaiņas šajos noteikumos.”

9. Aizstāt 19. panta 1.² daļā un 77. panta pirmās daļas 6. punktā vārdu “modernizācija” (attiecīgā locījumā) ar vārdu “atjaunošana” (attiecīgā locījumā).

10. Papildināt 20. pantu pēc vārdiem “pazemes daļa” ar iekavām un vārdiem “(ģeoloģiskā struktūra zemes dziļēs)”.

11. Papildināt likumu ar 20.² un 20.³ pantu šādā redakcijā:

“20.² pants

Ministru kabinets lemj par valsts nozīmes zemes dziļu nogabala “Inčukalna dabaszāzes krātuve” izveidošanu un nodošanu lietošanā licencētam vienotajam dabaszāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatoram uz dabaszāzes uzglabāšanas licences spēkā esības laiku.

20.³ pants

(1) Valstij ir pirmpirkuma tiesības, ja:

- 1) persona, kurai pieder daļas vai akcijas komersantā, kas ir vienotās dabaszāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas īpašnieks vai vienotais dabaszāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operators, atsavina vairāk nekā vienu procentu vienotā dabaszāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas īpašnieka vai vienotā dabaszāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatora daļu vai akciju;
- 2) komersants, kam pieder dabaszāzes pārvades sistēma vai jebkāda tās daļa, vai pazemes dabaszāzes krātuves daļa (izņemot šā likuma 20. pantā noteikto pazemes dabaszāzes krātuves pazemes daļu), atsavina dabaszāzes pārvades sistēmu vai jebkādu tās daļu, vai zemesgabalus, uz kuriem atrodas pazemes dabaszāzes krātuves darbības nodrošināšanai nepieciešamās ēkas, būves un tehnoloģiskās iekārtas, kā arī tehnoloģiskās iekārtas, kuras nodrošina pazemes dabaszāzes krātuves darbību vai bufergāzi.

(2) Šā panta pirmajā daļā minētajos gadījumos atsavinātājs iesniedz Ministru kabinetam piedāvājumu izmantot pirmpirkuma tiesības.

(3) Ministru kabinets 30 darbdienu laikā no šā panta otrajā daļā minētā piedāvājuma saņemšanas dienas pieņem lēmumu par pirmpirkuma tiesību izmantošanu un divu nedēļu laikā no lēmuma pieņemšanas dienas informē par to piedāvājuma iesniedzēju.

(4) Ja Ministru kabinets lēmis atteikties no pirmpirkuma tiesībām, tas lūdz Satversmes aizsardzības biroja un Drošības policijas atzinumu par personas, kura noslēgusi pirkuma līgumu, un darījuma atbilstību un ietekmi uz nacionālo drošību. Satversmes aizsardzības birojs un Drošības policija atzinumu par personas un darījuma atbilstību un ietekmi uz nacionālo drošību sniedz mēneša laikā.

(5) Ministru kabinets izvērtē šā panta ceturtajā daļā minētos atzinumus un ne vēlāk kā mēneša laikā no to saņemšanas dienas pieņem lēmumu par darījuma akceptu vai atteikumu akceptēt darījumu.

(6) Darījums stājas spēkā, ja Ministru kabinets pieņēmis lēmumu par tā akceptu.”

12. Izslēgt 42. un 42.¹ pantu.

13. Izteikt 42.² pantu šādā redakcijā:

“42.² pants

(1) Dabaszgāzes ražotājs, dabaszgāzes uzglabāšanas sistēmas operators un dabaszgāzes lietotājs ir tiesīgs par saviem līdzekļiem ierīkot un izmantot tiešo līniju.

(2) Kritērijus un kārtību, kādā tiek ierīkotas un lietotas tiešās līnijas, nosaka regulators. Tiešās līnijas ierīkošanai nepieciešama regulatora atļauja.

(3) Atļauju tiešās līnijas ierīkošanai regulators izsniedz vai atsakās izsniegt 30 dienu laikā pēc visu paša pieprasīto dokumentu saņemšanas.”

14. Izslēgt 42.³ pantu un 43. panta otro un trešo daļu.

15. Izteikt 44. pantu šādā redakcijā:

“44. pants

(1) Dabaszgāzes uzglabāšanas sistēmas operators un sašķidrinātās dabaszgāzes sistēmas operators papildus šā likuma 15. pantā noteiktajam:

- 1) nodrošina sistēmas darbību, tehnisko ekspluatāciju un attīstību, lai veiktu dabaszgāzes iesūkņēšanu, uzglabāšanu un izņemšanu atbilstoši tehniskajām iespējām;
- 2) uzglabā atsevišķiem enerģijas lietotājiem piederošu dabaszgāzes rezervi par šo lietotāju līdzekļiem, ja to pieļauj dabaszgāzes krātuves tehniskās iespējas;
- 3) nediskriminē dabaszgāzes krātuves lietotājus, jo īpaši par labu savām saistītajām kapitālsabiedrībām;
- 4) nodrošina citiem dabaszgāzes uzglabāšanas sistēmas operatoriem, sašķidrinātās dabaszgāzes sistēmas operatoriem, dabaszgāzes pārvades sistēmas operatoriem un dabaszgāzes sadales sistēmas operatoriem nepieciešamo informāciju, lai dabaszgāzes pārvadi un uzglabāšanu varētu veikt, neapdraudot savstarpēji savienotu sistēmu drošu un efektīvu darbību;
- 5) sniedz sistēmas lietotājiem informāciju, kas nepieciešama, lai efektīvi piekļūtu dabaszgāzes krātuvei;
- 6) iepērkot dabaszgāzi savu funkciju veikšanai, ievēro pārredzamas un nediskriminējošas tirgus procedūras;
- 7) organizē iespējamo avāriju lokalizāciju un likvidāciju dabaszgāzes krātuvē.

(2) Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā novērtē un pieņem lēmumu par to, vai piekļuve dabasgāzes krātuvēm (izņemot Inčukalna pazemes gāzes krātuvi) ir tehniski un ekonomiski pamatota, lai nodrošinātu efektīvu piekļuvi sistēmai lietotāju apgādes vajadzībām un palīgpalpojumu saņemšanu.

(3) Dabasgāzes krātuvēm, attiecībā uz kurām saskaņā ar šā panta otrajā daļā minēto kārtību ir pieņemts lēmums par piekļuves tehnisku vai ekonomisku nepieciešamību, piekļuves režīms tiek organizēts pārrunu procedūras vai regulētas procedūras veidā.

(4) Regulators nosaka un publicē kritērijus, saskaņā ar kuriem dabasgāzes uzglabāšanas sistēmas operators un sašķidrinātās dabasgāzes sistēmas operators nosaka, kāds piekļuves režīms — pārrunu procedūra vai regulēta procedūra — dabasgāzes krātuvei tiek piemērots. Regulators uzrauga minēto kritēriju pareizu piemērošanu.

(5) Dabasgāzes uzglabāšanas sistēmas operators un sašķidrinātās dabasgāzes sistēmas operators publisko informāciju par to, kura dabasgāzes krātuve vai tās daļa tiek piedāvāta piekļuvei trešajām personām un kurai dabasgāzes krātuvei vai tās daļai tiek piemērota pārrunu procedūra vai regulēta procedūra. Vienotais dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operators publisko informāciju par to, kura Inčukalna pazemes gāzes krātuves daļa tiek piedāvāta piekļuvei trešajām personām.

(6) Ja dabasgāzes krātuvei piemērotais piekļuves režīms ir pārrunu procedūra, dabasgāzes uzglabāšanas sistēmas operators un sašķidrinātās dabasgāzes sistēmas operators labticīgi vienojas ar sistēmas lietotāju par piekļuvi dabasgāzes krātuvei un noslēdz attiecīgu līgumu.

(7) Ja dabasgāzes krātuvei piemērotais piekļuves režīms ir regulēta procedūra, dabasgāzes uzglabāšanas sistēmas operators un sašķidrinātās dabasgāzes sistēmas operators nodrošina piekļuvi dabasgāzes krātuvei saskaņā ar šā likuma 15. panta 1.¹ daļas kārtībā noteiktiem tarifiem.

(8) Piekļuve Inčukalna pazemes gāzes krātuvei tiek organizēta regulētas procedūras veidā saskaņā ar šā likuma 15. panta 1.¹ daļas kārtībā noteiktiem tarifiem.

(9) Dabasgāzes apgādes komersanti un sistēmas lietotāji slēdz līgumu ar vienoto dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatoru, attiecīgo dabasgāzes uzglabāšanas sistēmas operatoru un sašķidrinātās dabasgāzes sistēmas operatoru par piekļuvi dabasgāzes krātuvei un citiem palīgpalpojumiem.

(10) Dabasgāzes uzglabāšanas sistēmas operators, vienotais dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operators, kā arī sašķidrinātās dabasgāzes sistēmas operators saskaņā ar šā likuma 15. panta septītajā daļā minētajiem regulatora apstiprinātajiem dabasgāzes krātuves lietošanas noteikumiem reizi gadā publicē galvenos dabasgāzes krātuves pakalpojumu un palīgpalpojumu izmantošanas nosacījumus.

(11) Izstrādājot nosacījumus attiecībā uz piekļuvi dabasgāzes krātuvēm, dabasgāzes uzglabāšanas sistēmas operators, vienotais dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operators, kā arī sašķidrinātās dabasgāzes sistēmas operators konsultējas ar sistēmas lietotājiem.

(12) Šā panta prasības attiecībā uz piekļuvi neattiecas uz tādiem palīgpalpojumiem vai pagaidu uzglabāšanu, kas saistīta ar sašķidrinātās dabasgāzes iekārtām un nepieciešama atkārtotai sašķidrinātās dabasgāzes pārvēršanai un nogādāšanai pārvades sistēmā.”

16. 45. pantā:

papildināt pantu ar 1.¹ daļu šādā redakcijā:

“(1¹) Dabasgāzes sadales sistēmas operators var piedalīties dabasgāzes tirdzniecībā, ja tas nodrošina pēdējo garantēto piegādi vai ja dabasgāzes pirkšana un pārdošana ir nepieciešama dabasgāzes zudumu segšanai sadales sistēmā vai dabasgāzes sadales sistēmas operatora paša patēriņam.”;

papildināt otro daļu pēc vārdiem “tirdzniecības darbībām” ar vārdiem “un tas saziņā un sava zīmola veidošanā nodrošina, ka tā identitāte ir nošķirta no vertikāli integrēta dabasgāzes apgādes komersanta tirdzniecības struktūras identitātes”;

izteikt trešās daļas 4. punkta otro teikumu šādā redakcijā:

“Dabasgāzes sadales sistēmas operators ieceļ personu vai nosaka struktūru, kas ir atbildīga par atbilstības programmas ieviešanas kontroli, katru gadu iesniedz regulatoram ziņojumu par veiktajiem pasākumiem un šo ziņojumu publisko.”;

papildināt pantu ar septīto un astoto daļu šādā redakcijā:

“(7) Sadales sistēmas operatoru licenču darbības zonu pārklāšanās nav pieļaujama.

(8) Sadales sistēmas pakalpojumu tarifi vienā licences darbības zonā nav atkarīgi no attāluma starp vietu, kur atrodas gazificētā objekta pieslēgums sadales sistēmai, un vietu, kur atrodas sadales sistēmas starpsavienojums ar pārvades sistēmu.”

17. Izslēgt 45.¹ pantu.

18. Aizstāt 45.³ panta pirmajā un trešajā daļā skaitli un vārdus “42.¹ panta trešajā daļā” ar skaitli un vārdiem “110. panta pirmajā daļā”.

19. Papildināt 64. panta pirmo daļu ar 3. punktu šādā redakcijā:

“3) dabasgāzes drošības rezerves izveidošanas un izmantošanas kārtību, lai pēc iespējas nodrošinātu dabasgāzes lietotāju nepārtrauktu apgādi ar dabasgāzi.”

20. 84.¹ pantā:

izteikt pirmo daļu šādā redakcijā:

“(1) Regulators apstiprina dabasgāzes pārvades sistēmas operatora izstrādātos dabasgāzes pārvades sistēmas pieslēguma noteikumus biometāna ražotājiem, sašķidrinātās dabasgāzes sistēmas operatoriem un dabasgāzes lietotājiem un dabasgāzes sadales sistēmas operatora izstrādātos dabasgāzes sadales sistēmas pieslēguma noteikumus dabasgāzes lietotājiem. Minētajiem noteikumiem jābūt objektīvi pamatotiem, ekonomiski attaisnotiem, taisnīgiem, vienlīdzīgiem un atklātiem. Regulators var ierosināt dabasgāzes sistēmas pieslēguma noteikumu pārskatīšanu un pieprasīt, lai attiecīgais dabasgāzes sistēmas operators noteiktā termiņā iesniedz dabasgāzes sistēmas pieslēguma noteikumu projektu.”;

papildināt pantu ar ceturto daļu šādā redakcijā:

“(4) Regulators ir tiesīgs veikt pārbaudes (arī bez iepriekšēja paziņojuma) dabasgāzes pārvades, sadales un uzglabāšanas, kā arī sašķidrinātās dabasgāzes sistēmas operatora un kādu no ražošanas vai tirdzniecības funkcijām veicoša dabasgāzes apgādes komersanta telpās, lai uzraudzītu, kā tiek pildītas prasības, kas noteiktas likumā “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem”, šajā likumā un enerģētikas nozares speciālajos normatīvajos aktos, tostarp Eiropas Parlamenta un Padomes regulā Nr. 1227/2011 par enerģijas vairumtirgus integritāti un pārredzamību.”

21. Papildināt 99. pantu ar 7. punktu šādā redakcijā:

“7) nenodrošina atbilstību šajā likumā noteiktajām pārvades sistēmas operatora sertificēšanas prasībām, tostarp neievēro šajā likumā noteiktos sertificēšanas prasību ieviešanas termiņus.”

22. Papildināt likumu ar 101.¹ pantu šādā redakcijā:

“101.¹ pants

Regulators ir tiesīgs vienotajam dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatoram uzlikt soda naudu līdz 10 procentiem no vienotā dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatora iepriekšējā finanšu gada neto apgrozījuma, bet ne mazāk kā 300 *euro* apmērā, ja vienotais dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operators:

- 1) sniedz dabasgāzes pārvades vai uzglabāšanas pakalpojumu bez licences, neievēro tam izsniegtās licences nosacījumus vai tam izsniegto licenci nodod citām personām;
- 2) neievēro regulatora apstiprinātos dabasgāzes krātuves lietošanas un sistēmas pieslēguma noteikumus, nenodrošina pieslēgumu sistēmai vai neinformē regulatoru par gadījumiem, kad atteicis sistēmas lietotājiem vai pretendentiem piekļuvi sistēmai;
- 3) nesniedz regulatoram informāciju tā noteiktajā laikā un kārtībā vai sniedz nepatiesu informāciju;
- 4) neievēro Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 1227/2011 par enerģijas vairumtirgus integritāti un pārredzamību prasības;
- 5) nenodala savu iekšējo grāmatvedību, neiesniedz regulatoram bilanci, peļņas vai zaudējumu aprēķinu un naudas plūsmas pārskatu vai pārkāpj šķērssubsīdiju aizliegumu;
- 6) nenodrošina atbilstību šajā likumā noteiktajām vienotā dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatora sertificēšanas prasībām, tostarp neievēro šajā likumā noteiktos sertificēšanas prasību ieviešanas termiņus.”

23. Izteikt 103. panta 1. punktu šādā redakcijā:

- “1) sniedz dabasgāzes tirdzniecības pakalpojumu bez reģistrācijas vai pārkāpj vispārējās atļaujas noteikumus;”

24. 105. pantā:

izteikt pirmās daļas 3. punktu šādā redakcijā:

- “3) uzlikt šā likuma 99., 100., 101., 101.¹, 102., 103. un 104. pantā minēto soda naudu.”;

izteikt piekto daļu šādā redakcijā:

“(5) Šā likuma 99., 100., 101., 101.¹, 102., 103. un 104. pantā minētā soda nauda tiek iemaksāta valsts budžetā, un to nevar iekļaut izmaksās, kuras sedz lietotājs.”

25. Papildināt likumu ar XV nodaļu šādā redakcijā:

“XV nodaļa

Dabasgāzes tirgus

106. pants

- (1) Dabasgāzes tirgū tā dalībnieki savstarpējus līgumus slēdz rakstveidā.
- (2) Dabasgāzes tirgus dalībniekam ir tiesības dabasgāzes transportēšanai izmantot pārvades un sadales sistēmas par šajā likumā un likumā “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” paredzētajā kārtībā noteiktajiem sistēmas pakalpojumu tarifiem.
- (3) Dabasgāzes cenu nosaka dabasgāzes tirgus dalībnieki, savstarpēji vienojoties.

107. pants

(1) Ar dabasgāzes tirdzniecību var nodarboties:

- 1) dabasgāzes tirgotājs, kas šajā likumā noteiktajā kārtībā reģistrēts dabasgāzes tirgotāju reģistrā;
- 2) publiskais tirgotājs, kas šajā likumā noteiktajā kārtībā reģistrēts dabasgāzes tirgotāju reģistrā.

(2) Visiem dabasgāzes lietotājiem ir tiesības brīvi izvēlēties dabasgāzes tirgotāju. Visi dabasgāzes lietotāji, kas nav mājsaimniecības lietotāji, ir tirgus dalībnieki. Mājsaimniecības lietotājs ir saistītais lietotājs, ja nav izmantojis iespēju kļūt par tirgus dalībnieku.

(3) Dabasgāzes piegādi saistītajiem lietotājiem nodrošina publiskais tirgotājs Ministru kabineta noteiktajā kārtībā par regulatora noteiktu dabasgāzes cenu vai, ja saņemta regulatora atļauja, par dabasgāzes cenu, ko noteicis publiskais tirgotājs, saskaņā ar regulatora noteikto dabasgāzes cenas aprēķināšanas metodiku.

(4) Latvijas teritorijā darbojas viens publiskais tirgotājs, un tam ir šādi pienākumi:

- 1) piegādāt dabasgāzi visiem saistītajiem lietotājiem visā Latvijas teritorijā;
- 2) pildīt pēdējā garantētā piegādātāja pienākumus pret saistītajiem lietotājiem.

(5) Kārtību, kādā izvēlas publisko tirgotāju, nosaka Ministru kabinets.

(6) Regulators nosaka, kādu informāciju un kādā apjomā dabasgāzes tirgotājs un publiskais tirgotājs ietver galalietotājam izsniedzamajos rēķinos un informatīvajos materiālos.

(7) Kārtību, kādā lietotājiem piegādā dabasgāzi un pārtrauc tās piegādi, dabasgāzes sistēmas drošas lietošanas prasības, tirgotāja, publiskā tirgotāja, sistēmas operatora, lietotāja un gazificētā objekta īpašnieka tiesības un pienākumus dabasgāzes piegādē un lietošanā, kārtību, kādā veicami norēķini par saņemtajiem pakalpojumiem, nokavējuma procentu apmēru, tirgotāju maiņas kārtību un lietotāju apgādi dabasgāzes piegādes traucējumu gadījumā, kā arī sašķidrinātās dabasgāzes pakalpojuma sniegšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

108. pants

(1) Regulators nosaka dabasgāzes tirdzniecības vispārējās atļaujas noteikumus, kas ir saistoši visiem dabasgāzes tirgotājiem, kuru darbību regulē saskaņā ar likumu "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem".

(2) Regulators veido dabasgāzes tirgotāju reģistru un nodrošina tā publisku pieejamību.

(3) Regulators nosaka dabasgāzes tirgotāju reģistrā iekļaujamās ziņas, dabasgāzes tirgotāju reģistrēšanas prasības un kārtību, kādā dabasgāzes tirgotājs nosūta reģistrācijas paziņojumu vai paziņojumu par darbības izbeigšanu, reģistrācijas paziņojumā vai paziņojumā par darbības izbeigšanu ietveramo informāciju, kā arī kārtību, kādā dabasgāzes tirgotāju izslēdz no dabasgāzes tirgotāju reģistra un reģistrē atkārtoti.

(4) Ja dabasgāzes tirdzniecības vispārējās atļaujas noteikumi pārkāpti atkārtoti, regulators var izslēgt dabasgāzes tirgotāju no dabasgāzes tirgotāju reģistra. Dabasgāzes tirgotājam ir tiesības atsākt dabasgāzes tirdzniecību ne agrāk kā pēc 12 mēnešiem no dienas, kad dabasgāzes tirgotājs izslēgts no dabasgāzes tirgotāju reģistra, ja tas novērsis pārkāpumu, par kuru tika izslēgts no dabasgāzes tirgotāju reģistra, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā nosūtījis regulatoram jaunu reģistrācijas paziņojumu un šajā likumā noteiktajā kārtībā atkārtoti reģistrēts dabasgāzes tirgotāju reģistrā.

(5) Ja regulators mēneša laikā no reģistrācijas paziņojuma saņemšanas dienas nav rakstveidā informējis reģistrācijas paziņojuma iesniedzēju par atteikumu to reģistrēt, uzskatāms, ka dabasgāzes tirgotājs ir reģistrēts.

(6) Reģistrācijas paziņojums uzskatāms par iesniegtu dienā, kad regulators saņēmis visu tā noteikto informāciju. Ja iesniegtajos dokumentos norādītā informācija ir nepietiekama vai neprecīza, regulators ir tiesīgs pieprasīt papildinformāciju. Laiku no papildinformācijas pieprasīšanas līdz pieprasītās informācijas saņemšanai neieskaita šā panta piektajā daļā noteiktajā termiņā.

(7) Dabaszāzes tirgotājs var izbeigt dabaszāzes tirdzniecību, ja tas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā nosūta regulatoram paziņojumu par darbības izbeigšanu un tiek izslēgts no dabaszāzes tirgotāju reģistra.

109. pants

(1) Galalietotājam ir tiesības katra mēneša pirmajā datumā bez ierobežojumiem mainīt dabaszāzes tirgotāju. Attiecīgais sistēmas operators nodrošina dabaszāzes tirgotāja maiņu termiņā, kas nepārsniedz 21 dienu.

(2) Galalietotāji, kuri nav saistītie lietotāji un kuru gazificētie objekti ir pieslēgti dabaszāzes sadales sistēmai, ir tiesīgi saņemt dabaszāzi pēdējās garantētās piegādes ietvaros, ja dabaszāzes tirgotājs, ar kuru galalietotājam ir spēkā esošs dabaszāzes tirdzniecības līgums, izbeidz dabaszāzes tirdzniecību. Pēdējo garantēto piegādi galalietotājiem nodrošina dabaszāzes sadales sistēmas operators vai šā panta trešās daļas kārtībā izraudzīts dabaszāzes tirgotājs.

(3) Dabaszāzes sadales sistēmas operators, uzticot tirgotājam pēdējās garantētās piegādes veikšanu, ievēro atklātas, nediskriminējošas un uz tirgus principiem balstītas procedūras.

(4) Kārtību, kādā nosaka un publicē pēdējās garantētās piegādes cenu šā panta otrajā daļā minētajiem galalietotājiem, nosaka Ministru kabinets.

(5) Saistītajam lietotājam pēc tam, kad tas izmantojis lietotāja izvēles tiesības un kļuvis par tirgus dalībnieku, ir tiesības pārtraukt tirgotāja izvēles tiesību izmantošanu un saņemt dabaszāzi no publiskā tirgotāja, kuram nav tiesību atteikt šim lietotājam dabaszāzes piegādi (izņemot šā panta sestajā daļā minēto gadījumu).

(6) Publiskajam tirgotājam ir tiesības atteikties piegādāt dabaszāzi šā panta piektajā daļā minētajam lietotājam, ja publiskais tirgotājs ir atjaunojis savu pienākumu būt par dabaszāzes piegādātāju šim lietotājam vairāk nekā divas reizes pēdējo 12 mēnešu laikā.

110. pants

(1) Dabaszāzes pārvades, sadales, uzglabāšanas un sašķidrinātās dabaszāzes sistēmas operators nodrošina visiem sistēmas lietotājiem un pretendentiem, kuri to pieprasa, vienlīdzīgu un atklātu piekļuvi attiecīgajai sistēmai, sniedzot tiem dabaszāzes pārvades, sadales, uzglabāšanas vai sašķidrinātās dabaszāzes pakalpojumus.

(2) Dabaszāzes sistēmas operatoram ir tiesības motivēti atteikt piekļuvi attiecīgajai sistēmai likumā "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" noteiktajā kārtībā šādos gadījumos:

- 1) sistēmas jauda nav pietiekama;
- 2) netiks izpildīti regulatora noteiktie pienākumi un saistības;
- 3) ir nopietnas ekonomiskas un finanšu grūtības ar fiksēta apjoma līgumiem;
- 4) regulators šā likuma 45.³ pantā minētajā gadījumā ir pieņēmis lēmumu par pagaidu atkāpes piešķiršanu.

(3) Regulators, informējot Eiropas Komisiju, pēc dabaszāzes sistēmas operatora pieprasījuma attiecībā uz jauniem dabaszāzes apgādes sistēmas objektiem var piešķirt pagaidu atkāpi no šā likuma 6. panta pirmajā daļā, 110. panta pirmajā daļā un 111. pantā dabaszāzes sistēmas operatoram noteiktajām prasībām, ja ir ievēroti visi šādi nosacījumi:

- 1) ieguldījumi uzlabo dabaszāzes apgādes drošumu un konkurenci dabaszāzes tirdzniecībā;
- 2) ar ieguldījumu saistītais risks ir tāds, ka ieguldījums netiktu veikts, ja nebūtu piešķirta atkāpe;
- 3) dabaszāzes apgādes sistēmas objekti ir tādas personas īpašumā, kura vismaz juridiski ir nošķirta no to sistēmu operatoriem, kurās tie tiks ierīkoti;
- 4) dabaszāzes apgādes sistēmas objektu lietotāji maksā par to lietošanu;

- 5) atkāpes piešķiršana nekaitē dabasgāzes iekšējā tirgus konkurencei vai efektīvai funkcionēšanai vai tās sistēmas efektīvai funkcionēšanai, kurai dabasgāzes apgādes sistēmas objekts ir pieslēgts.

(4) Regulators lēmumu par atkāpes piešķiršanu, kā arī ar lēmumu saistīto informāciju nosūta Eiropas Komisijai izvērtēšanai.

(5) Regulators mēneša laikā pēc tam, kad saņemts Eiropas Komisijas lēmums, kurā pieprasīts grozīt vai atcelt šā panta ceturtajā daļā minēto regulatora lēmumu, pieņem vienu no šādiem lēmumiem un informē par to Eiropas Komisiju:

- 1) atceļ lēmumu par atkāpes piešķiršanu un izdod jaunu lēmumu, ievērojot Eiropas Komisijas lēmumā norādītos apsvērumus lēmuma grozīšanai;
- 2) atceļ lēmumu par atkāpes piešķiršanu, ja Eiropas Komisija to atzinusi par nepamatotu.

(6) Biometānu, kā arī gāzveida stāvoklī pārvērstu sašķidrināto dabasgāzi atļauts ievadīt dabasgāzes pārvades un sadales sistēmā. Ministru kabinets nosaka tehniskās un drošības prasības, kā arī gāzes kvalitātes raksturlielumus, lai gāzes ievadīšana un transportēšana dabasgāzes pārvades un sadales sistēmā būtu droša.

111. pants

(1) Latvijā darbojas viens vienotais dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operators un tam:

- 1) pieder dabasgāzes pārvades darbības veikšanai vajadzīgie aktīvi (tostarp pārvades sistēma);
- 2) pieder vai attiecīgās licences termiņā nodota lietošanā Inčukalna pazemes gāzes krātuve vai tās daļa.

(2) Vienotais dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operators vai dabasgāzes pārvades sistēmas operators ir energoapgādes komersants, kas nošķirts no dabasgāzes ražošanas un tirdzniecības darbībām un elektroenerģijas ražošanas un tirdzniecības darbībām un neietilpst vertikāli integrēta dabasgāzes apgādes komersanta vai vertikāli integrēta elektroapgādes komersanta sastāvā.

(3) Lai nodrošinātu vienotā dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatora neatkarību un efektīvi novērstu jebkādu interešu konfliktu starp vienoto dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatoru un energoapgādes komersantiem, kas nodarbojas ar dabasgāzes vai elektroenerģijas ražošanu vai tirdzniecību, ievēro šādus nosacījumus:

- 1) viena un tā pati persona vai personas, kuras tieši vai netieši kontrolē energoapgādes komersantu, kas nodarbojas ar dabasgāzes vai elektroenerģijas ražošanu vai tirdzniecību, nedrīkst tieši vai netieši kontrolēt vienoto dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatoru, dabasgāzes pārvades sistēmu vai Inčukalna pazemes gāzes krātuvi vai izmantot jebkādas tiesības vienotajā dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatorā;
- 2) viena un tā pati persona vai personas, kuras tieši vai netieši kontrolē vienoto dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatoru vai Inčukalna pazemes gāzes krātuvi, nedrīkst tieši vai netieši kontrolēt energoapgādes komersantu, kas nodarbojas ar dabasgāzes vai elektroenerģijas ražošanu vai tirdzniecību, vai izmantot jebkādas tiesības šādā komersantā;
- 3) viena un tā pati persona nedrīkst iecelt vienotā dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatora padomes, valdes vai tādu institūciju locekļus, kurām ir tiesības pārstāvēt vienoto dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatoru vai dabasgāzes pārvades sistēmu, vai Inčukalna pazemes gāzes krātuvi, un vienlaikus tieši vai netieši kontrolēt dabasgāzes apgādes komersantu, kas nodarbojas ar dabasgāzes ražošanu un tirdzniecību, vai izmantot jebkādas tiesības šādā komersantā

un nedrīkst tieši vai netieši kontrolēt elektroapgādes komersantu, kas nodarbojas ar elektroenerģijas ražošanu un tirdzniecību, vai izmantot jebkādas tiesības šādā komersantā;

- 4) viena un tā pati persona nedrīkst kļūt par padomes, valdes vai tādu institūciju locekli, kurām ir tiesības pārstāvēt vienoto dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatoru, ne dabasgāzes apgādes komersantā, kas nodarbojas ar dabasgāzes ražošanu un tirdzniecību, ne elektroapgādes komersantā, kas nodarbojas ar elektroenerģijas ražošanu un tirdzniecību, ne vienotajā dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatorā vai dabasgāzes pārvades sistēmā, vai Inčukalna pazemes gāzes krātuvē;
- 5) ja šīs daļas 2., 3. vai 4. punktā minētā persona ir Latvijas Republika, tad viena un tā pati valsts pārvaldes institūcija nedrīkst kontrolēt energoapgādes komersantu, kas nodarbojas ar dabasgāzes vai elektroenerģijas ražošanu un tirdzniecību, un vienoto dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatoru vai dabasgāzes pārvades sistēmu, vai Inčukalna pazemes gāzes krātuvi;
- 6) vienotais dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operators šā likuma 15. panta ceturtajā daļā minēto komerciālo un konfidenciālo informāciju, ko tas ieguvis, darbojoties kā daļa no vertikāli integrēta uzņēmuma, nedrīkst nodot tāda dabasgāzes apgādes komersanta rīcībā, kas nodarbojas ar dabasgāzes ražošanu vai tirdzniecību.

(4) Lai nodrošinātu dabasgāzes pārvades sistēmas operatora neatkarību, ievēro šādus nosacījumus:

- 1) viena un tā pati persona vai personas, kuras tieši vai netieši kontrolē energoapgādes komersantu, kas nodarbojas ar dabasgāzes vai elektroenerģijas ražošanu vai tirdzniecību, nedrīkst tieši vai netieši kontrolēt dabasgāzes pārvades operatoru vai dabasgāzes pārvades sistēmu vai izmantot jebkādas tiesības dabasgāzes pārvades sistēmas operatorā;
- 2) viena un tā pati persona vai personas, kuras tieši vai netieši kontrolē dabasgāzes pārvades operatoru vai dabasgāzes pārvades sistēmu, nedrīkst tieši vai netieši kontrolēt energoapgādes komersantu, kas nodarbojas ar dabasgāzes vai elektroenerģijas ražošanu vai tirdzniecību, vai izmantot jebkādas tiesības šādā komersantā;
- 3) viena un tā pati persona nedrīkst iecelt dabasgāzes pārvades sistēmas operatora padomes, valdes vai tādu institūciju locekļus, kurām ir tiesības pārstāvēt dabasgāzes pārvades sistēmas operatoru vai dabasgāzes pārvades sistēmu, un vienlaikus tieši vai netieši kontrolēt dabasgāzes apgādes komersantu, kas nodarbojas ar dabasgāzes ražošanu un tirdzniecību, vai izmantot jebkādas tiesības šādā komersantā un nedrīkst tieši vai netieši kontrolēt elektroapgādes komersantu, kas nodarbojas ar elektroenerģijas ražošanu un tirdzniecību, vai izmantot jebkādas tiesības šādā komersantā;
- 4) viena un tā pati persona nedrīkst kļūt par padomes, valdes vai tādu institūciju locekli, kurām ir tiesības pārstāvēt dabasgāzes pārvades operatoru, ne dabasgāzes apgādes komersantā, kas nodarbojas ar dabasgāzes ražošanu un tirdzniecību, ne elektroapgādes komersantā, kas nodarbojas ar elektroenerģijas ražošanu un tirdzniecību, ne dabasgāzes pārvades sistēmas operatorā vai dabasgāzes pārvades sistēmā;
- 5) ja šā panta trešās daļas 2., 3. vai 4. punktā minētā persona ir Latvijas Republika, tad viena un tā pati valsts pārvaldes institūcija nedrīkst kontrolēt energoapgādes komersantu, kas nodarbojas ar dabasgāzes vai elektroenerģijas ražošanu un tirdzniecību, un dabasgāzes pārvades sistēmas operatoru vai dabasgāzes pārvades sistēmu;
- 6) dabasgāzes pārvades sistēmas operators šā likuma 15. panta ceturtajā daļā minēto komerciālo un konfidenciālo informāciju, ko tas ieguvis, darbojoties kā daļa no

vertikāli integrēta uzņēmuma, nedrīkst nodot tāda dabasgāzes apgādes komersanta rīcībā, kas nodarbojas ar dabasgāzes ražošanu vai tirdzniecību;

- 7) dabasgāzes pārvades sistēmas operatoram pieder dabasgāzes pārvades darbības veikšanai vajadzīgie aktīvi (tostarp pārvades sistēma).

(5) Šā panta trešās daļas 1., 2., 3. un 4. punkta un ceturtais daļas 1., 2., 3. un 4. punkta prasības nav attiecināmas uz finanšu institūcijām un īpašam mērķim dibinātiem komersantiem, kuriem pieder akcijas vienotajā dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatorā vai pārvades sistēmas operatorā un energoapgādes komersantā, kas nodarbojas ar dabasgāzes vai elektroenerģijas ražošanu vai tirdzniecību, ja šo finanšu institūciju un īpašam mērķim dibināto komersantu uzraudzību veic Latvijas Republikas, citas Eiropas Savienības dalībvalsts, Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalsts kompetentā finanšu un kapitāla tirgus uzraudzības institūcija un ja tiek konstatēts, ka minēto finanšu institūciju un īpašam mērķim dibināto komersantu darbība nerada nekādu interešu konfliktu starp vienoto dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatoru vai dabasgāzes pārvades sistēmas operatoru un energoapgādes komersantu, kas nodarbojas ar dabasgāzes vai elektroenerģijas ražošanu vai tirdzniecību.

112. pants

Vienotajam dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatoram papildus šā likuma 15. pantā noteiktajam ir šādi pienākumi:

- 1) nodrošināt dabasgāzes pārvades sistēmas drošu, efektīvu un saimnieciski izdevīgu darbību, tās tehnisko ekspluatāciju un attīstību;
- 2) nodrošināt dabasgāzes piegādi sadales sistēmai atbilstoši dabasgāzes sadales sistēmas operatoru pamatotam pieprasījumam;
- 3) nodrošināt dabasgāzes plūsmu vadību dabasgāzes pārvades sistēmā atbilstoši sistēmas tehniskajām iespējām un saskaņā ar diskrimināciju nepieļaujošiem nosacījumiem dabasgāzes saņemšanai no ārvalstīm un aizvadīšanai uz ārvalstīm;
- 4) nodrošināt Inčukalna pazemes gāzes krātuves darbību, tehnisko ekspluatāciju un attīstību, lai sniegtu dabasgāzes krātuves pakalpojumus;
- 5) uzglabāt atsevišķiem enerģijas lietotājiem piederošu dabasgāzes rezervi par šo lietotāju līdzekļiem, ja to pieļauj Inčukalna pazemes gāzes krātuves tehniskās iespējas;
- 6) nodrošināt sistēmas lietotāju vai atsevišķu kategoriju sistēmu lietotāju nediskriminējošas procedūras un darbības;
- 7) sniegt citiem dabasgāzes pārvades sistēmas operatoriem, dabasgāzes uzglabāšanas sistēmas operatoriem, sašķidrinātās dabasgāzes sistēmas operatoriem un dabasgāzes sadales sistēmas operatoriem nepieciešamo informāciju, lai dabasgāzes transportēšanu un uzglabāšanu varētu veikt, neapdraudot savstarpēji savienotas sistēmas drošu un efektīvu darbību;
- 8) sniegt dabasgāzes pārvades sistēmas lietotājiem informāciju, kas nepieciešama efektīvai piekļuvei pārvades sistēmai un Inčukalna pazemes gāzes krātuvei;
- 9) nodrošināt pietiekamas pārrobežu pārvades jaudas, lai integrētos Eiropas dabasgāzes pārvades sistēmas infrastruktūrā, izpildot visas ekonomiski pamatotās un tehniski īstenojamās prasības, kas attiecas uz sistēmas jaudu piegādes drošumu;
- 10) informēt regulatoru par visiem apstākļiem, kuru dēļ kāda persona vai personas no trešās valsts vai trešajām valstīm varētu iegūt kontroli pār dabasgāzes pārvades sistēmu vai dabasgāzes pārvades sistēmas operatoru;
- 11) informēt regulatoru par visiem plānotajiem darījumiem, kuru dēļ būtu atkārtoti jāizvērtē tā atbilstība sertificēšanas prasībām;
- 12) ievērot pārredzamu un nediskriminējošu tirgus procedūru, iepērkot dabasgāzi savu funkciju veikšanai;

- 13) īstenot dabasgāzes pārvades sistēmas operatoru sadarbību Eiropas un reģionālā līmenī;
- 14) organizēt avāriju lokalizāciju un likvidāciju dabasgāzes pārvades sistēmā un Inčukalna pazemes gāzes krātuvē, kā arī veikt preventīvas darbības;
- 15) uzturēt kontaktus ar trešajām personām (sistēmas lietotājiem un pretendentiem) un regulatoru;
- 16) pārstāvēt dabasgāzes pārvades sistēmas operatoru gāzes pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīklā;
- 17) iekasēt visus maksājumus, kas ir saistīti ar dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmu (tostarp piekļuves maksu, balansēšanas maksu un maksu par palīgpakalpojumiem);
- 18) nodrošināt tās ierobežotas pieejamības informācijas aizsardzību, kuru tas, pildot savus pienākumus, ir saņēmis no sistēmas lietotājiem un tirgus dalībniekiem.

113. pants

Dabasgāzes pārvades sistēmas operatoram papildus šā likuma 15. pantā noteiktajam ir šādi pienākumi:

- 1) nodrošināt dabasgāzes pārvades sistēmas drošu, efektīvu un saimnieciski izdevīgu darbību, tās tehnisko ekspluatāciju un attīstību;
- 2) nodrošināt dabasgāzes piegādi sadales sistēmai atbilstoši dabasgāzes sadales sistēmas operatoru pamatotam pieprasījumam;
- 3) nodrošināt dabasgāzes plūsmu vadību dabasgāzes pārvades sistēmā atbilstoši sistēmas tehniskajām iespējām un saskaņā ar diskrimināciju nepieļaujošiem nosacījumiem dabasgāzes saņemšanai no ārvalstīm un aizvadišanai uz ārvalstīm;
- 4) nodrošināt lietotāju vai atsevišķu kategoriju sistēmu lietotāju nediskriminējošas procedūras un darbības;
- 5) sniegt citiem dabasgāzes pārvades sistēmas operatoriem, dabasgāzes uzglabāšanas sistēmas operatoriem, sašķidrinātās dabasgāzes sistēmas operatoriem un dabasgāzes sadales sistēmas operatoriem nepieciešamo informāciju, lai dabasgāzes transportēšanu un uzglabāšanu varētu veikt, neapdraudot savstarpēji savienotas sistēmas drošu un efektīvu darbību;
- 6) sniegt dabasgāzes pārvades sistēmas lietotājiem informāciju, kas nepieciešama efektīvai piekļuvei pārvades sistēmai;
- 7) nodrošināt pietiekamas pārrobežu pārvades jaudas, lai integrētos Eiropas pārvades infrastruktūrā, izpildot visas ekonomiski pamatotās un tehniski īstenojamās prasības, kas attiecas uz sistēmas jaudu piegādes drošumu;
- 8) informēt regulatoru par visiem apstākļiem, kuru dēļ kāda persona vai personas no trešās valsts vai trešajām valstīm varētu iegūt kontroli pār dabasgāzes pārvades sistēmu vai dabasgāzes pārvades sistēmas operatoru;
- 9) informēt regulatoru par visiem plānotajiem darījumiem, kuru dēļ būtu atkārtoti jāizvērtē tā atbilstība sertificēšanas prasībām;
- 10) ievērot pārredzamu un nediskriminējošu tirgus procedūru, iepērkot dabasgāzi savu funkciju veikšanai;
- 11) īstenot dabasgāzes pārvades sistēmas operatoru sadarbību Eiropas un reģionālā līmenī;
- 12) organizēt avāriju lokalizāciju un likvidāciju dabasgāzes pārvades sistēmā, kā arī veikt preventīvas darbības;
- 13) uzturēt kontaktus ar trešajām personām (sistēmas lietotājiem un pretendentiem) un regulatoru;

- 14) iekasēt visus maksājumus, kas ir saistīti ar dabasgāzes pārvades sistēmu (tostarp piekļuves maksu, balansēšanas maksu un maksu par palīgpakalpojumiem);
- 15) nodrošināt tās ierobežotas pieejamības informācijas aizsardzību, kuru tas, pildot savus pienākumus, ir saņēmis no sistēmas lietotājiem un tirgus dalībniekiem.

114. pants

(1) Vienotajam dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatoram un dabasgāzes pārvades sistēmas operatoram ir pienākums nodrošināt atbilstību šā panta otrajā daļā noteiktajām sertificēšanas prasībām un iesniegt regulatoram to apliecinājošus dokumentus, bet šā panta trešajā daļā minētajā gadījumā — arī tajā norādīto apliecinājumu.

(2) Vienotais dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operators un dabasgāzes pārvades sistēmas operators atbilst sertificēšanas prasībām, ja ir izpildījis abus šādus nosacījumus:

- 1) ievēro attiecīgi šā likuma 111. panta trešajā vai ceturtajā daļā noteiktās neatkarības prasības;
- 2) veic šajā likumā un Eiropas Savienības tiesību aktos pārvades sistēmas operatoram noteiktos pienākumus, tostarp Eiropas Parlamenta un Padomes regulā Nr. 715/2009 par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi dabasgāzes pārvades tīkliem un par regulas (EK) Nr. 1775/2005 atcelšanu, Eiropas Parlamenta un Padomes regulā Nr. 994/2010 par gāzes piegādes drošības aizsardzības pasākumiem un Padomes direktīvas 2004/67/EK atcelšanu un Eiropas Parlamenta un Padomes regulā Nr. 1227/2011 par enerģijas vairumtirgus integritāti un pārredzamību noteiktos pienākumus.

(3) Ja iesniegumu par sertificēšanu iesniedz vienotais dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operators vai dabasgāzes pārvades sistēmas operators, kuru kontrolē kāda persona vai personas no trešās valsts vai trešajām valstīm, tad papildus šā panta pirmās daļas nosacījumiem vienotais dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operators vai dabasgāzes pārvades sistēmas operators apliecina, ka attiecīgā sistēmas operatora sertificēšana neapdraudēs Eiropas Savienības dalībvalstu energoapgādes drošumu. Izvērtējot minēto apliecinājumu, regulators ņem vērā:

- 1) Eiropas Savienības tiesības un pienākumus pret attiecīgo trešo valsti, ko uzliek starptautiskās tiesības, tostarp jebkādu ar vienu vai vairākām trešajām valstīm noslēgtu nolīgumu, kura līgumslēdzēja puse ir Eiropas Savienība un kurā ir risināti ar energoapgādes drošumu saistīti jautājumi;
- 2) Latvijas tiesības un pienākumus pret attiecīgo trešo valsti, ko uzliek ar to noslēgti līgumi, ciktāl tie atbilst Eiropas Savienības tiesību aktiem;
- 3) citus konkrētās lietas apstākļus.

(4) Regulators nosaka, kādi dokumenti un informācija ir iesniedzama, lai apliecinātu šā panta otrās un trešās daļas prasību izpildi.

(5) Šā panta trešajā daļā noteiktā novērtējuma veikšanai regulators ir tiesīgs pieprasīt un saņemt kompetentu valsts iestāžu atzinumu par Eiropas Savienības un Latvijas tiesībām un pienākumiem pret attiecīgo trešo valsti.

(6) Pienākums pierādīt atbilstību šajā likumā noteiktajām sertificēšanas prasībām gulstas uz dabasgāzes pārvades sistēmas operatoru.

115. pants

(1) Regulators sertificē vienoto dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatoru un pārvades sistēmas operatoru:

- 1) ja ir saņēmis vienotā dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatora vai dabasgāzes pārvades sistēmas operatora iesniegumu;
- 2) pēc savas iniciatīvas šajā likumā noteiktajos gadījumos;
- 3) pēc argumentēta Eiropas Komisijas pieprasījuma.

(2) Ja iesniegumu par sertificēšanu iesniedz vienotais dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operators vai dabasgāzes pārvades sistēmas operators, kuru kontrolē kāda persona vai personas no trešās valsts vai trešajām valstīm, regulators par to nekavējoties informē Eiropas Komisiju.

(3) Regulators četru mēnešu laikā no vienotā dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatora vai dabasgāzes pārvades sistēmas operatora iesnieguma vai Eiropas Komisijas pieprasījuma saņemšanas dienas izvērtē vienotā dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatora vai pārvades sistēmas operatora atbilstību šā likuma 114. panta otrajā daļā noteiktajām sertificēšanas prasībām.

(4) Ja vienotais dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operators vai dabasgāzes pārvades sistēmas operators neatbilst sertificēšanas prasībām, regulators pieņem lēmumu par atteikumu sertificēt vienoto dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatoru vai dabasgāzes pārvades sistēmas operatoru un nosaka vienotajam dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatoram vai dabasgāzes pārvades sistēmas operatoram termiņu trūkumu novēršanai. Termiņu, kas vienotajam dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatoram vai dabasgāzes pārvades sistēmas operatoram nepieciešams trūkumu novēršanai, neieskaita šā panta trešajā daļā minētajā termiņā.

(5) Ja vienotais dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operators vai dabasgāzes pārvades sistēmas operators atbilst sertificēšanas prasībām, regulators atzinumu par vienotā dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatora vai dabasgāzes pārvades sistēmas operatora atbilstību noteiktajām sertificēšanas prasībām, kā arī ar atzinumu saistīto informāciju nosūta Eiropas Komisijai izvērtēšanai.

(6) Divu mēnešu laikā pēc tam, kad saņemts Eiropas Komisijas atzinums par vienotā dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatora vai dabasgāzes pārvades sistēmas operatora sertificēšanu, regulators pieņem lēmumu par vienotā dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatora vai dabasgāzes pārvades sistēmas operatora sertificēšanu un apstiprina dabasgāzes pārvades sistēmas operatoru. Lēmumu nosūta Eiropas Komisijai.

(7) Ja Eiropas Komisija, izvērtējot šā panta piektajā daļā minēto regulatora atzinumu un ar to saistīto informāciju, secina, ka vienotais dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operators vai dabasgāzes pārvades sistēmas operators neatbilst sertificēšanas prasībām, regulators divu mēnešu laikā pēc Eiropas Komisijas atzinuma saņemšanas pieņem lēmumu par atteikumu sertificēt dabasgāzes pārvades sistēmas operatoru. Regulators nosaka vienotajam dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatoram vai dabasgāzes pārvades sistēmas operatoram termiņu trūkumu novēršanai, kā arī termiņu, kādā vienotais dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operators vai dabasgāzes pārvades sistēmas operators atkārtoti iesniedz iesniegumu par sertificēšanu.

116. pants

(1) Šā likuma 111., 114. un 115. pantā termins “kontrolē” lietots Padomes regulas (EK) Nr. 139/2004 par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju (EK Apvienotās regula) izpratnē, ar to saprotot tiesības, līgumus vai citus līdzekļus, tostarp īpašumtiesības vai tiesības izmantot visus energoapgādes komersanta aktīvus vai to daļu un tiesības vai līgumus, kas piešķir izšķirošu ietekmi attiecībā uz energoapgādes komersanta pārvaldes institūciju sastāvu, balsošanu vai lēmumiem, kas atsevišķi vai kopā faktiski vai juridiski dod iespēju izšķiroši ietekmēt energoapgādes komersantu.

(2) Šā likuma 111., 114. un 115. panta izpratnē ar terminu “jebkādas tiesības” saprot iespējas izmantot balsstiesības, tiesības iecelt energoapgādes komersanta padomes, valdes vai tādu institūciju locekļus, kurām ir tiesības pārstāvēt šādu komersantu, vai kontrolpaketes turēšanu.”

26. Pārejas noteikumos:

izslēgt 12., 16. un 18. punktu;

izteikt 31. punktu šādā redakcijā:

“31. Šā likuma 45. panta 1.¹, otrā, trešā, ceturta, piektā un sestā daļa stājas spēkā 2018. gada 1. janvārī. Pirmo ziņojumu, kas minēts šā likuma 45. panta trešajā daļā, dabasgāzes sadales sistēmas operators iesniedz regulatoram līdz 2018. gada 1. janvārim.”;

izslēgt 32. punktu;

izteikt 34. punktu šādā redakcijā:

“34. Šā likuma 107. panta trešajā, piektajā un septītajā daļā un 109. panta ceturtajā daļā paredzētos noteikumus Ministru kabinets izdod līdz 2017. gada 3. aprīlim. Līdz šo noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2017. gada 2. aprīlim piemērojami Ministru kabineta 2008. gada 16. decembra noteikumi Nr. 1048 “Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi”. Līdz 2017. gada 3. aprīlim dabasgāzes sadales sistēmas lietotājiem, kuri savām vajadzībām iegādājas dabasgāzi ārpus akciju sabiedrības “Latvijas Gāze” licences darbības zonas, ir tiesības pašu apgādei lietot dabasgāzes sadales sistēmu saskaņā ar divpusēju — attiecīgā lietotāja un akciju sabiedrības “Latvijas Gāze” — vienošanos, kurā jāparedz iespēja veikt atsevišķus norēķinus par sadales sistēmas lietošanas pakalpojumu.”;

izslēgt 35. punktu;

izteikt 36. punktu šādā redakcijā:

“36. Šā likuma 110. panta sestajā daļā paredzētos noteikumus Ministru kabinets izdod līdz 2016. gada 1. decembrim. Līdz šo noteikumu spēkā stāšanās dienai piemērojami Ministru kabineta 2015. gada 13. oktobra noteikumi Nr. 580 “Prasības biogāzes un no biomasas ražotās gāzes, kā arī gāzveida stāvokli pārvērstas sašķidrinātās dabasgāzes ievadīšanai un transportēšanai dabasgāzes pārvades sistēmā.”;

izslēgt 37. punktu;

izteikt 38. punkta 2. un 3. apakšpunktu šādā redakcijā:

“2) 2017. gada 3. aprīlim izdod šā likuma 107. panta sestajā daļā minēto normatīvo aktu. Līdz šā normatīvā akta spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2017. gada 2. aprīlim piemērojami ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 2014. gada 4. decembra lēmumu Nr. 1/17 apstiprinātie “Noteikumi par informāciju elektroenerģijas un dabasgāzes galalietotājiem”;

3) 2017. gada 1. aprīlim izdod šā likuma 45. panta piektajā un sestajā daļā un 114. panta trešajā daļā minētos normatīvos aktus.”;

papildināt pārejas noteikumus ar 41., 42., 43., 44., 45., 46., 47., 48., 49., 50., 51., 52., 53., 54., 55. un 56. punktu šādā redakcijā:

“41. Šā likuma 84.¹ panta pirmajā daļā minētie sistēmas pieslēguma noteikumi iesniedzami regulatoram apstiprināšanai piecu mēnešu laikā no dienas, kad stājas spēkā grozījumi šā likuma 84.¹ pantā par pirmās daļas izteikšanu jaunā redakcijā. Līdz dienai, kad stājas spēkā dabasgāzes pārvades sistēmas pieslēguma noteikumi biometāna ražotājiem, sašķidrinātās dabasgāzes sistēmas operatoriem un dabasgāzes lietotājiem un dabasgāzes sadales sistēmas pieslēguma noteikumi dabasgāzes lietotājiem, piemērojami ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 2008. gada 16. jūlija lēmumu Nr. 233 apstiprinātie “Dabasgāzes sistēmas pieslēguma noteikumi”.

42. Šā likuma 20.³, 42.², 107. un 109. pants, 111. panta pirmā un otrā daļa, 112., 113. un 116. pants stājas spēkā 2017. gada 3. aprīlī.

43. Šā likuma 108. pants stājas spēkā 2017. gada 10. februārī. Dabasgāzes tirgotājiem, kuru licences dabasgāzes tirdzniecībai 2017. gada 10. februārī ir spēkā, nav jāiesniedz paziņojums par reģistrāciju. Šādus dabasgāzes tirgotājus regulators pēc savas iniciatīvas reģistrē attiecīgajā reģistrā. No 2017. gada 10. februāra līdz 2017. gada 3. aprīlim ar dabasgāzes tirdzniecību nodarbojas dabasgāzes tirgotājs, kuram 2017. gada 10. februārī ir spēkā esoša dabasgāzes tirdzniecības licence. Dabasgāzes tirgotāji un publiskais tirgotājs šā likuma 107. panta pirmajā daļā minētos pienākumus ir tiesīgi pildīt no 2017. gada 3. aprīļa.

44. Šā likuma 111. panta trešā, ceturta un piektā daļa, 114. un 115. pants stājas spēkā 2017. gada 31. decembrī.

45. Līdz brīdim, kad regulators pieņem lēmumu par vienotā dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatora sertificēšanu, dabasgāzes pārvades sistēmas operatora pienākumus pilda dabasgāzes apgādes komersants, kuram izsniegta licence dabasgāzes pārvadei.

46. Līdz brīdim, kad regulators pieņem lēmumu par tarifu apstiprināšanu dabasgāzes pārvadei, uzglabāšanai un sadalei un lēmumu par dabasgāzes cenas apstiprināšanu saistītajiem lietotājiem, attiecīgie sistēmas operatori un publiskais tirgotājs dabasgāzes apgādes pakalpojumus sniedz par tarifiem, kas noteikti akciju sabiedrībai “Latvijas Gāze”.

47. Ministru kabinets līdz 2016. gada 31. decembrim izdod šā likuma 44. panta otrajā daļā paredzētos noteikumus.

48. Regulators izdod šā likuma 42.² panta otrajā daļā un 44. panta ceturtajā daļā minētos normatīvos aktus sešu mēnešu laikā no attiecīgo pantu spēkā stāšanās dienas.

49. Līdz vienotajā dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatorā ietilpstošā dabasgāzes pārvades sistēmas operatora apstiprināšanai un norīkošanai dabasgāzes pārvades sistēmas operators darbojas atbilstoši šā likuma 112. pantam.

50. Akciju sabiedrības “Latvijas Gāze” reorganizācijas rezultātā jaunizveidoto subjektu pārreģistrēšana tiešās pārvaldes iestāžu, pašvaldību un autonomu publisko tiesību subjektu administrēto pakalpojumu datubāzēs ir veicama bez maksas. Akciju sabiedrības “Latvijas Gāze” reorganizācijas rezultātā jaunizveidotajiem subjektiem šajā likumā noteiktās licences izsniedz bez maksas.

51. No 2017. gada 3. aprīļa līdz 2019. gada 1. janvārim publiskā tirgotāja pienākumus pilda komersants, kuram 2017. gada 1. februārī ir spēkā esoša dabasgāzes tirdzniecības licence.

52. Vienotais dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operators līdz 2018. gada 10. janvārim iesniedz regulatoram iesniegumu tā sertificēšanai saskaņā ar šā likuma 115. pantu.

53. Grozījumi šā likuma 7. pantā par otrās daļas vārdu “dabasgāzes tirdzniecībai — uz pieciem gadiem” izslēgšanu un panta papildināšanu ar piekto daļu, kā arī grozījumi šā likuma 103. pantā par 1. punkta izteikšanu jaunā redakcijā stājas spēkā 2017. gada 10. februārī.

54. Regulators līdz 2017. gada 3. aprīlim no jauna izdod šā likuma 15. panta 1.¹ daļā noteiktās dabasgāzes apgādes pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodikas un izdod 107. panta trešajā daļā noteikto dabasgāzes cenas aprēķināšanas metodiku, kas paredz attiecīgo tarifu un cenas noteikšanu enerģijas vienībās izteiktam dabasgāzes apjomam.

55. Šā likuma 6. panta trešā daļa un 43. panta pirmā daļa zaudē spēku 2017. gada 3. aprīlī.

56. Akciju sabiedrības “Latvijas Gāze” reorganizācijas rezultātā jaunizveidotajam subjektam, kas ir dabasgāzes pārvades sistēmas operatora pienākumu pārņēmējs, ir saistoši lēmumi par ieguldījumu izmaksu sadali, kuri līdz dabasgāzes pārvades sistēmas operatora nodalīšanai ir pieņemti atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes regulai Nr. 347/2013, ar ko nosaka Eiropas energoinfrastruktūras pamatnostādnes un atceļ lēmumu Nr. 1364/2006/EK, groza regulu (EK) Nr. 713/2009, regulu (EK) Nr. 714/2009 un regulu (EK) Nr. 715/2009.”

27. Izslēgt informatīvās atsauces uz Eiropas Savienības direktīvām 1. punktu.

Likums Saeimā pieņemts 2016. gada 11. februārī.

Valsts prezidenta vietā
Saeimas priekšsēdētāja **I. Mūrniece**

Rīgā 2016. gada 23. februārī

Publikācija “Latvijas Vēstnesī” 23.02.2016., Nr. 37.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

106. 281L/12 Grozījums Enerģētikas likumā

Izdarīt Enerģētikas likumā (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1998, 20. nr.; 2000, 17. nr.; 2001, 12. nr.; 2005, 8., 13. nr.; 2008, 14. nr.; 2009, 2., 14. nr.; Latvijas Vēstnesis, 2010, 82., 106. nr.; 2011, 36., 161. nr.; 2012, 186. nr.; 2014, 60. nr.) šādu grozījumu:

Aizstāt pārejas noteikumu 34. punktā skaitļus un vārdus “2008. gada 16. decembra noteikumi Nr. 1048” ar skaitļiem un vārdiem “2016. gada 9. februāra noteikumi Nr. 85”.

Likums Saeimā pieņemts 2016. gada 11. februārī.

Valsts prezidenta vietā
Saeimas priekšsēdētāja I. Mūrniece

Rīgā 2016. gada 23. februārī

Publikācija “Latvijas Vēstnesī” 23.02.2016., Nr. 37.

107. 282L/12 **Grozījumi likumā “Par reglamentētajām profesijām un profesionālās kvalifikācijas atzīšanu”**

Izdarīt likumā “Par reglamentētajām profesijām un profesionālās kvalifikācijas atzīšanu” (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 2001, 15. nr.; 2003, 23. nr.; 2004, 13. nr.; 2006, 1., 24. nr.; 2008, 3., 16. nr.; Latvijas Vēstnesis, 2010, 19., 99. nr.; 2011, 24., 62., 65., 103. nr.; 2013, 250. nr.; 2015, 235. nr.) šādus grozījumus:

1. Aizstāt 8. panta pirmajā, otrajā un ceturtajā daļā vārdu “universitāte” (attiecīgā locījumā) ar vārdu “augstskola” (attiecīgā locījumā).

2. Aizstāt 10. panta otrajā daļā vārdu “universitātē” ar vārdu “augstskolā”.

3. Aizstāt 11. panta 2. punktā vārdu “universitātē” ar vārdu “augstskolā”.

4. Aizstāt 12. panta ceturtajā daļā vārdu “universitātē” ar vārdu “augstskolā”.

5. 14. pantā:

aizstāt ceturtajā daļā vārdu “universitātē” ar vārdiem “koledža un augstskolā”;

aizstāt septītajā daļā vārdus “universitātes izglītībai” ar vārdiem “vismaz sestajam Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras kvalifikācijas līmenim”.

6. Izteikt 15. panta trešo daļu šādā redakcijā:

“(3) Vecmātes izglītības programmā uzņem personas ar māsas izglītību vai ar vidējo izglītību, kas dod tiesības studēt koledžā vai augstskolā.”

7. 16. pantā:

aizstāt trešajā daļā vārdu “universitātē” ar vārdu “augstskolā”;

izteikt ceturtais daļas 1. punktu šādā redakcijā:

“1) vismaz četrus gadus ilgā pilna laika studijas augstskolā;”

8. Aizstāt 17. panta trešajā daļā vārdu “universitātē” ar vārdu “augstskolā”.

9. Aizstāt 27. panta otrajā un trešajā daļā vārdu “universitātē” ar vārdu “augstskolā”.

10. Aizstāt 32. panta otrajā daļā vārdu “universitātes” ar vārdu “augstskolas”.

Likums Saeimā pieņemts 2016. gada 11. februārī.

Valsts prezidenta vietā
Saeimas priekšsēdētāja **I. Mūrniece**

Rīgā 2016. gada 1. martā

Saeima ir pieņēmusi un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

108. 283L/12 Grozījums Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja amatpersonu izdienas pensiju likumā

Izdarīt Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja amatpersonu izdienas pensiju likumā (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 2008, 22. nr.; 2009, 15., 22. nr.; Latvijas Vēstnesis, 2010, 82., 153. nr.; 2013, 137., 217. nr.) šādu grozījumu:

Izslēgt 3. panta 3. punktā vārdus “Latvijas Republikas”.

Likums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā izsludināšanas.

Likums Saeimā pieņemts 2016. gada 11. februārī.

*Valsts prezidenta vietā
Saeimas priekšsēdētāja I. Mūrniece*

Rīgā 2016. gada 1. martā

Publikācija “Latvijas Vēstnesī” 01.03.2016., Nr. 42.

109. 284L/12 Tiesu ekspertu likums

I nodaļa. Vispārīgie noteikumi

1. pants. Likumā lietotie termini

Likumā ir lietoti šādi termini:

1) **tiesu ekspertīze** — objektu vai materiālu zinātniska un praktiska izpēte, ko veic tiesu eksperts, izmantojot likumā noteiktajā kārtībā reģistrētu metodi, lai atbildētu uz ekspertīzes noteicēja uzdotajiem jautājumiem, sniedzot pamatotus secinājumus;

2) **tiesu eksperts** — persona, kurai ir speciālas zināšanas un pieredze kādā zinātnes, tehnikas, mākslas vai amatniecības nozarē un kura šajā likumā noteiktajā kārtībā ir saņēmusi tiesu eksperta sertifikātu;

3) **tiesu eksperta atzinums** — dokuments, kurā tiesu eksperts, pamatojoties uz pētījuma rezultātiem, atbilstoši savai kompetencei sniedz argumentētas atbildes uz ekspertīzes noteicēja uzdotajiem jautājumiem;

4) **tiesu eksperta specialitāte** — tiesu ekspertīžu joma, kurai ir kopējs izpētes priekšmets, līdzīgi izpētes objekti un metodes.

2. pants. Likuma mērķis

Likuma mērķis ir reglamentēt tiesu ekspertu profesionālo darbību, lai valstī nodrošinātu objektīvu, tiesisku un zinātniski pamatotu tiesu ekspertīzi.

3. pants. Tiesības veikt tiesu ekspertīzi

(1) Tiesu ekspertīzi Latvijā atbilstoši savai kompetencei ir tiesīgi veikt:

- 1) valsts tiesu eksperti;
- 2) privātie tiesu eksperti.

(2) Ekspertīzi var veikt cita persona, kurai ir atbilstošas speciālas zināšanas:

- 1) ja ekspertīze nepieciešama jomās, kurās nav šā panta pirmās daļas 1. un 2. punktā minēto ekspertu;
- 2) ja nepieciešams veikt atkārtotu ekspertīzi un šā panta pirmās daļas 1. un 2. punktā minētie tiesu eksperti attiecīgajā tiesu eksperta specialitātē ir jau veikuši ekspertīzi;
- 3) ja šā panta pirmās daļas 1. un 2. punktā minētie tiesu eksperti ekspertīzi nevar veikt nepieciešamo speciālo zināšanu vai aprīkojuma trūkuma dēļ;
- 4) ja šā panta pirmās daļas 1. un 2. punktā minētie tiesu eksperti ekspertīzi nevar veikt iespējamā interešu konflikta dēļ;
- 5) valsts mēroga katastrofas vai terorakta gadījumā.

4. pants. Tiesu ekspertu reģistrs

(1) Tiesu ekspertu reģistrs ir publisks reģistrs, kurā iekļauta informācija par sertificētiem tiesu ekspertiem, kas darbojas valstī.

(2) Tiesu ekspertu reģistrā iekļaujamas šādas ziņas:

- 1) tiesu eksperta vārds un uzvārds;
- 2) specialitāte, kurā tiesu ekspertam piešķirtas tiesības veikt tiesu ekspertīzi;

- 3) tiesu eksperta darbības vieta;
 - 4) tiesu eksperta sertifikāta numurs un izsniegšanas datums;
 - 5) tiesu eksperta sertifikāta derīguma termiņš;
 - 6) norāde, ja pieņemts lēmums par tiesu eksperta sertifikāta darbības apturēšanu;
 - 7) citas norādes, kas apliecina tiesu eksperta kompetenci.
- (3) Tiesu ekspertu reģistru veido Tiesu ekspertu padome.
- (4) Tiesu ekspertu reģistru un jebkurus grozījumus tajā publicē Tiesu administrācijas mājaslapā internetā.

5. pants. Tiesu ekspertīzes metodes un to reģistrs

- (1) Tiesu ekspertīzes metode ir sistematizēts paņēmieni un procesu kopums, saskaņā ar kuru tiesu eksperts veic ekspertīzei iesniegtā objekta izpēti un sniedz atbildes uz uzdotajiem jautājumiem.
- (2) Tiesu ekspertīzes metodes apraksts ietver metodes nosaukumu, numuru, izstrādāšanas datumu, versijas numuru, darbības jomu, definīcijas, riska faktorus, darba gaitas aprakstu, rezultātu novērtējumu, interpretāciju, darba drošības prasības, kvalitātes nodrošināšanas pasākumus, izmantotos literatūras avotus, informāciju par reaģentiem, aparatūru un piederumiem, ja tādi ir.
- (3) Tiesu ekspertīzes veikšanai sagatavoto metodi pirms tās izmantošanas iestāde, kurā strādā valsts tiesu eksperts, iesniedz reģistrācijai Tiesu ekspertu padomē, bet privātais tiesu eksperts — apstiprināšanai un reģistrācijai Tiesu ekspertu padomē.
- (4) Tiesu medicīnas ekspertīzē, tiesu psihiatrijas ekspertīzē un narkoloģijas ekspertīzē izmantojamās tiesu ekspertīzes metodes reģistrē, pamatojoties uz normatīvajos aktos noteiktās kompetentās iestādes lēmumu par attiecīgās medicīniskās tehnoloģijas apstiprināšanu.
- (5) Tiesu ekspertīžu metožu reģistru veido Tiesu ekspertu padome.
- (6) Tiesu ekspertīzes metodes apraksts ir ierobežotas pieejamības informācija. Tiesu ekspertu padome pēc personas rakstveida pieprasījuma saņemšanas un pēc saskaņošanas ar iestādi, kurā strādā valsts tiesu eksperts, vai ar privāto tiesu ekspertu nodrošina attiecīgajai personai iespēju iepazīties ar reģistrēto tiesu ekspertīzes metodi.
- (7) Tiesu ekspertīzes metodē noteikto iekārtu un instrumentu regulāru kalibrēšanu un verifikāciju nodrošina iestāde, kurā strādā valsts tiesu eksperts, vai privātais tiesu eksperts.

II nodaļa. Tiesu eksperta sertifikāta piešķiršana

6. pants. Tiesu eksperta kandidāts

- (1) Par tiesu eksperta kandidātu (turpmāk — kandidāts) var būt fiziskā persona:
- 1) kura apguvusi izraudzītajai specialitātei atbilstošu akreditētu studiju programmu augstskolā (akadēmiskā studiju programma vai otrā līmeņa augstākā profesionālā studiju programma);
 - 2) kura ieguvusi tiesu eksperta profesionālās zināšanas un pieredzi:
 - a) tiesu ekspertīžu iestādē vai tiesu eksperta uzraudzībā, apgūstot apmācības programmu atbilstošā tiesu eksperta specialitātē, un kura divu gadu laikā pēc tiesu ekspertīžu iestādes vai tiesu eksperta izsniegta apliecinājuma par kandidāta apmācības programmas apguvi iegūšanas iesniegusi pieteikumu sertifikācijai,
 - b) iegūstot ārstniecības personas sertifikātu tiesu medicīnas eksperta pamatspecialitātē vai tiesu psihiatrijas eksperta apakšspecialitātē;
 - 3) kura prot valsts valodu augstākajā līmenī;
 - 4) kurai ir nevainojama reputācija.

(2) Par kandidātu tiesu psiholoģiskās ekspertīzes specialitātē var būt fiziskā persona, kura papildus šā panta pirmajā daļā izvirzītajām prasībām ieguvusi maģistra grādu specialitātei atbilstošā akreditētā studiju programmā augstskolā un vismaz piecus gadus veikusi profesionālo darbību psihologa specialitātē.

(3) Par kandidātu nevar būt persona:

- 1) kura ir apsūdzētā vai aizdomās turētā krimināllietā par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu;
- 2) kura ir sodīta par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu (neatkarīgi no sodāmības dzēšanas vai noņemšanas);
- 3) kura ir notiesāta par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, bet no soda izciešanas atbrīvota sakarā ar noilgumu, amnestiju vai apžēlošanu;
- 4) pret kuru sakarā ar noilgumu vai amnestiju ir izbeigts kriminālprocess par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu;
- 5) kura saukta pie kriminālatbildības, bet pret kuru kriminālprocess izbeigts uz nereabilitējoša pamata;
- 6) kurai, pamatojoties uz lēmumu disciplinārlietā, atņemtas tiesu eksperta tiesības, ja no disciplinārlietā pieņemtā lēmuma spēkā stāšanās brīža nav pagājuši pieci gadi;
- 7) kurai nodibināta aizgādība.

7. pants. Tiesu ekspertu eksaminācijas komisija

(1) Šajā likumā kandidātiem noteikto tiesu ekspertu eksāmenu (turpmāk — eksāmens) pieņem tiesu ekspertu eksaminācijas komisija.

(2) Tiesu ekspertu eksaminācijas komisijas sastāvā iekļauj:

- 1) tiesu ekspertīžu iestādes vadītāja pilnvarotu personu;
- 2) apgabaltiesas tiesnesi;
- 3) prokuroru;
- 4) izmeklētāju;
- 5) Tieslietu ministrijas pārstāvi;
- 6) augstskolu akadēmiskā personāla pārstāvi.

(3) Tiesu ekspertu eksaminācijas komisijas priekšsēdētājs ir Tieslietu ministrijas pārstāvis. Tiesu ekspertu eksaminācijas komisijas priekšsēdētājam var būt vietnieks.

(4) Ja tiesu ekspertu eksaminācijas komisijas sastāvā nav tiesu ekspertu specialitātē, kurā notiek eksāmens, tā pieaicina komisijas darbā ar balsstiesībām vismaz divus attiecīgās tiesu ekspertu specialitātes tiesu ekspertus vai, ja tādu nav, citas līdzīgas specialitātes tiesu ekspertus, vai speciālistus attiecīgajā jomā pēc sava ieskata.

(5) Tiesu ekspertu eksaminācijas komisijas sastāvu uz trim gadiem apstiprina tieslietu ministrs.

8. pants. Sertifikācija un resertifikācija

(1) Eksāmenu ir tiesīgs kārtot kandidāts, kurš atbilst šā likuma 6. pantā minētajām prasībām un ir samaksājis par sertifikāciju.

(2) Eksāmenu organizē un nodrošina Tiesu ekspertu padome ne retāk kā reizi gadā.

(3) Kandidāta pieteikšanās kārtību, eksāmena saturu, sertifikācijas kārtību, minimālo zināšanu apjomu, sertifikācijas maksu, sertifikācijas maksas atvieglojumus un apmēru, kā arī tās maksāšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(4) Tiesu eksperta resertifikāciju (turpmāk — resertifikācija) veic Tiesu ekspertu padome pirms tiesu eksperta sertifikāta termiņa beigām. Resertifikācijas kārtību, resertifikācijas prasības, maksu par resertifikāciju un tās maksāšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(5) Pēc resertifikācijas tiesu ekspertam izsniedz jaunu tiesu eksperta sertifikātu.

(6) Eksāmenu nekārto kandidāti tiesu medicīnas eksperta specialitātē vai tiesu psihiatrijas eksperta specialitātē. Lēmumu par tiesu eksperta sertifikāta izsniegšanu kandidātam tiesu medicīnas eksperta specialitātē vai tiesu psihiatrijas eksperta specialitātē Tiesu ekspertu padome pieņem, pamatojoties uz normatīvajos aktos noteiktās kompetentās iestādes rakstveidā sniegto informāciju no ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistra par attiecīgās ārstniecības personas sertifikāta numuru un derīguma termiņu un izvērtējot kandidāta atbilstību šā likuma 6. pantā minētajām prasībām.

9. pants. Tiesu eksperta sertifikāts

(1) Tiesu eksperta sertifikāta derīguma termiņš ir pieci gadi.

(2) Tiesu eksperta sertifikāta paraugu un Tiesu ekspertu specialitāšu klasifikatoru apstiprina Ministru kabinets.

III nodaļa. Tiesu ekspertu darbība

10. pants. Valsts tiesu eksperts

(1) Valsts tiesu eksperts ir tiesu eksperts, kura amata pienākums ir veikt tiesu ekspertīzes tiesu ekspertīžu iestādē, valsts tiešās pārvaldes iestādē vai valsts kapitālsabiedrībā.

(2) Par valsts tiesu eksperta iecelšanu amatā un atbrīvošanu no amata iestādes vadītājs piecu darbdienu laikā informē Tiesu ekspertu padomi.

(3) Valsts tiesu eksperts nedrīkst vienlaikus darboties arī kā privātais tiesu eksperts.

(4) Ministru kabinets apstiprina valsts kapitālsabiedrības, kurā tiesu eksperta pienākumus pilda valsts tiesu eksperts, kompetencē esošo tiesu ekspertīžu maksas pakalpojumu cenrādi.

11. pants. Tiesu ekspertīžu iestāde

(1) Tiesu ekspertīžu iestāde ir valsts institūcija vai tās struktūrvienība, valsts kapitālsabiedrība vai tās struktūrvienība, kuras pamatdarbība ir tiesu ekspertīžu veikšana. Valsts institūcijas vai kapitālsabiedrības struktūrvienība var būt tiesu ekspertīžu iestāde, ja tās sastāvā ir ne mazāk kā septiņi tiesu eksperti.

(2) Tiesu ekspertīžu iestāžu sarakstu un katras iestādes tiesu ekspertu specialitātes apstiprina Ministru kabinets.

(3) Tiesu ekspertīžu iestādes un valsts tiešās pārvaldes iestādes, kurā tiesu eksperta pienākumus pilda valsts tiesu eksperts, kompetencē esošo tiesu ekspertīžu maksas pakalpojumu cenrādi apstiprina Likumā par budžetu un finanšu vadību noteiktajā kārtībā.

(4) Kriminālprocesā tādas tiesu ekspertīzes, kuras ir saistītas ar daktiloskopijas datu un DNS profilu noteikšanu, ir tiesīgas veikt tikai tās tiesu ekspertīžu iestādes, kuras ir akreditētas atbilstības novērtēšanu reglamentējošos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

12. pants. Privātais tiesu eksperts

(1) Privātais tiesu eksperts ir valsts atzīts tiesu eksperts, kurš veic tiesu ekspertīzi savas saimnieciskās darbības ietvaros vai uz darba līguma pamata pie komersanta, kā arī biedrībās un nodibinājumos.

(2) Privātais tiesu eksperts piecu darbdienu laikā pēc tiesu eksperta sertifikāta iegūšanas iesniedz Tiesu ekspertu padomei šā likuma 4. panta otrās daļas 3. punktā minēto informāciju, kā arī atbilstoši šā likuma 5. pantam piesaka reģistrēšanai tiesu ekspertīzes veikšanai paredzētās metodes.

(3) Par jebkurām izmaiņām sniegtajā informācijā privātais tiesu eksperts paziņo Tiesu ekspertu padomei triju darbdienu laikā.

13. pants. Privātā tiesu eksperta darbības ierobežojumi

Privātajam tiesu ekspertam nav tiesību veikt:

- 1) šaujamočū un to munīcijas tiesu ekspertīzi;
- 2) sprāgstierīču un sprāgstvielu tiesu ekspertīzi;
- 3) monētu un naudaszīmju (izņemot vēsturiskas nozīmes objektus) tiesu ekspertīzi;
- 4) tiesu ekspertīzi, kas saistīta ar narkotisko, psihotropo un stipras iedarbības vielu un to iedarbības izpēti;
- 5) tiesu medicīnisko ekspertīzi mirušiem cilvēkiem;
- 6) tiesu ekspertīzi attiecībā uz ārstniecības personu profesionālo darbību;
- 7) tiesu medicīnisko ekspertīzi aizdomās turēto un apsūdzēto personu veselības stāvokļa noteikšanai;
- 8) stacionāro tiesu psihiatrisko ekspertīzi.

14. pants. Tiesu eksperta pienākumi

(1) Tiesu eksperts ir neatkarīgs tiesu ekspertīzes veikšanā un atzinuma sagatavošanā.

(2) Tiesu ekspertam ir pienākums:

- 1) veikt ekspertīzi pilnā apjomā, sniedzot zinātniski pamatotu un objektīvu tiesu eksperta atzinumu, un saglabāt visus ar izpēti saistītos pierakstus un citus materiālus, kas nodrošina veikto darbību izsekojamību un uz kā pamata ir sagatavoti eksperta secinājumi;
- 2) atteikties no tiesu eksperta atzinuma sniegšanas, ja saņemtie materiāli nav pietiekami šāda atzinuma sniegšanai vai pastāv citi normatīvajos aktos noteikti apstākļi, kas liedz veikt uzdoto ekspertīzi;
- 3) atteikties no tiesu eksperta atzinuma sniegšanas, ja uzdotie jautājumi neatbilst viņa kompetencei;
- 4) piedalīties tiesas sēdēs, ja ir uz šīm sēdēm uzaicināts;
- 5) izvēloties izpētes metodes, ievērot ekspertīzei iesniegtā objekta un materiālu saglabāšanas prasības;
- 6) ekspertīzē iegūto informāciju sniegt tikai procesa virzītājam, ekspertīzes noteicējam vai tā pilnvarotai personai;
- 7) uzraudzības un kontroles funkcijas nodrošināšanai pēc Tiesu ekspertu padomes pieprasījuma izsniegt tiesu eksperta atzinuma kopijas, ievērojot normatīvajos aktos noteiktos ierobežojumus;
- 8) pildot amata pienākumus, veikt darbības, kas neaizskar personas veselību, godu un cieņu, un ievērot personas datu aizsardzības prasības;
- 9) nodrošināt, lai bērna piedalīšanās tiesu ekspertīzē negatīvi neietekmētu viņa psihi, un, ja nepieciešams, lūgt, lai ekspertīzes noteicējs pieaicina psihologu;
- 10) regulāri paaugstināt kvalifikāciju;
- 11) veikt tiesu ekspertīzi tikai tajā specialitātē, kurā viņš ir saņēmis tiesu eksperta sertifikātu un kurā ir tiesu ekspertīzes veikšanai nepieciešamā tehnika, iekārtas un Tiesu ekspertu padomes reģistrētas metodes.

15. pants. Tiesu eksperta tiesības

Tiesu ekspertam ir tiesības:

- 1) pieprasīt un saņemt visus ekspertīzes veikšanai nepieciešamos materiālus un informāciju;
- 2) pēc saskaņošanas ar ekspertīzes noteicēju sniegt tiesu eksperta atzinumu ne vien par uzdotajiem jautājumiem, bet arī par citiem apstākļiem, ko eksperts atbilstoši savai kompetencei atklājis pēc paša iniciatīvas;
- 3) vērst ekspertīzes noteicēja uzmanību uz apstākļiem, kas saistīti ar ekspertīzi (arī uz jautājumu formulēšanu).

16. pants. Tiesu eksperta atzinuma saturs

(1) Tiesu eksperta atzinumā norādāma šāda informācija:

- 1) tiesu ekspertīzes veikšanas vieta un datums;
- 2) tiesu ekspertīzes veikšanas pamatojums;
- 3) persona, kura lūgusi veikt ekspertīzi;
- 4) dati par tiesu ekspertu (vārds, uzvārds, specialitāte, tiesu eksperta sertifikāta numurs);
- 5) tiesu ekspertam uzdotie jautājumi;
- 6) tiesu eksperta rīcībā nodotie materiāli;
- 7) tiesu ekspertīzē izmantotā metode un metodes versijas numurs;
- 8) izpētē iegūtie rezultāti un to novērtējums;
- 9) atbildes uz uzdotajiem jautājumiem;
- 10) cita informācija, ja tāda paredzēta likumā, saskaņā ar kuru veikta ekspertīze.

(2) Tiesu eksperta atzinumu tiesu eksperts apliecina ar parakstu.

(3) Ja tiek veikta atkārtota ekspertīze un tās secinājums atšķiras no sākotnējās ekspertīzes secinājuma vai ja ekspertīzi veic tiesu ekspertu komisija un komisijas locekļu secinājumi ir atšķirīgi, tiesu eksperta atzinumā ietver attiecīgu skaidrojumu.

17. pants. Tiesu ekspertīžu veidi

(1) Tiesu eksperts vai tiesu ekspertu komisija, kas sastāv vismaz no diviem tiesu ekspertiem, veic sākotnējo, papildu un atkārtotu tiesu ekspertīzi.

(2) Sākotnējo tiesu ekspertīzi tiesu eksperts vai tiesu ekspertu komisija veic, ja objekta izpēte tiek veikta, lai pirmoreiz sniegtu atbildes uz lēmumā uzdotajiem jautājumiem.

(3) Papildu tiesu ekspertīzi veic tiesu eksperts vai tiesu ekspertu komisija, kas ir veikusi sākotnējo ekspertīzi, lai precizētu izpētes gaitu vai secinājumus, kurus eksperts sniedzis sākotnējā tiesu eksperta atzinumā. Ja tas nav iespējams, ekspertīzi uzdod veikt citam tiesu ekspertam vai tiesu ekspertu komisijai. Atbildes uz jautājumiem sniedz, pamatojoties uz sākotnējā ekspertīzē veikto izpēti un, ja nepieciešams, papildus veikto izpēti.

(4) Atkārtotu tiesu ekspertīzi veic cits tiesu eksperts vai cita tiesu ekspertu komisija, izpētot tos pašus objektus un atbildot uz tiem pašiem jautājumiem, kuri uzdoti sākotnējai tiesu ekspertīzei. Atkārtotas ekspertīzes noteikšanas iemeslus ekspertīzes noteicējs norāda dokumentā par ekspertīzes noteikšanu un iesniedz sākotnējo tiesu eksperta atzinumu. Ja atkārtotas tiesu ekspertīzes rezultāti ir atšķirīgi, tiesu eksperts atzinumā norāda atšķirības un pamato tās.

(5) Šā panta pirmajā daļā minētās tiesu ekspertīzes veic tiesu ekspertu komisija, ja:

- 1) atbildes sniegšanai nepieciešamas vienas tiesu ekspertu specialitātes ekspertu zināšanas, izpētē izmantojot attiecīgajā specialitātē Tiesu ekspertu padomē reģistrētās izpētes metodes un sniedzot kopīgu atzinumu. Ja kāds no tiesu ekspertiem nepiekrīt

citu komisijas locekļu secinājumiem, viņš sniedz atsevišķu atzinumu, norādot secinājumu atšķirības iemeslus;

- 2) atbildes sniegšanai uz uzdoto jautājumu ir nepieciešamas dažādu tiesu ekspertu specialitāšu ekspertu zināšanas, izmantojot dažādas izpētes metodes un sniedzot kopīgu atzinumu (kompleksā tiesu ekspertīze). Ja kāds no tiesu ekspertiem nepiekrīt citu komisijas locekļu secinājumiem, viņš sniedz atsevišķu atzinumu, norādot secinājumu atšķirības iemeslu;
- 3) pētījuma rezultātā ir paredzams izpētāmā objekta zudums vai būtiskas izmaiņas, kuras izslēdz atkārtotas izpētes iespējas;
- 4) veicama personas identifikācijas tiesu ekspertīze;
- 5) veicama tiesu ekspertīze attiecībā uz ārstniecības personu profesionālo darbību;
- 6) veicama tiesu ekspertīze personas veselības stāvokļa noteikšanai un objekta izpēti veic dažādu medicīnas nozaru tiesu eksperti.

(6) Ekspertu komisijas tiesu ekspertīzi veic, ja:

- 1) komisijas ekspertīzi ir noteicis ekspertīzes noteicējs;
- 2) komisiju izveidojis tiesu ekspertīžu iestādes vadītājs;
- 3) ekspertīzes veikšanu komisijā paredz normatīvie akti.

(7) Tiesu ekspertīžu kompleksu veic, ja vienu un to pašu objektu pēta dažādu tiesu ekspertu specialitāšu tiesu eksperti un izpētē ir ievērota noteikta izpētes secība, lai nodrošinātu objekta pazīmju un īpašību saglabāšanu.

(8) Ja noteikts, ka tiesu ekspertīzi veic tiesu ekspertu komisija, kuras sastāvā ir dažādu tiesu ekspertīžu iestāžu tiesu eksperti, lēmumu par ekspertīzes noteikšanu, pētāmos objektus un, ja nepieciešams, lietas materiālus saņem tā tiesu ekspertīžu iestāde vai tas tiesu eksperts, kas organizē ekspertīzes veikšanu. Pārējie komisijā iekļautie tiesu eksperti un tiesu ekspertīžu iestādes saņem lēmumu par ekspertīzes noteikšanu.

(9) Ar personas ķermeņa atkailināšanu saistītu tiesu ekspertīzi kriminālprocesā, kas uzsākts par noziedzīgu nodarījumu pret tikumību vai dzimumneaizskaramību, procesa virzītājs vai tiesu ekspertīžu iestādes vadītājs uzdod veikt tā paša dzimuma tiesu ekspertam vai, ja cietušais vai viņa pārstāvis tam piekrīt, var uzdot veikt pretēja dzimuma tiesu ekspertam.

(10) Ja noziedzīgā nodarījumā pret tikumību un dzimumneaizskaramību cietušais un noziedzīgā nodarījuma izdarītājs ir viena dzimuma personas, procesa virzītājs vai tiesu ekspertīžu iestādes vadītājs tiesu ekspertīzi cietušajam uzdod veikt pretēja dzimuma tiesu ekspertam, ja to lūdz cietušais vai viņa pārstāvis.

(11) Tiesu ekspertīžu organizēšanas kārtību tiesu ekspertīžu iestādē, kā arī tad, ja ekspertīzi veic vairāku tiesu ekspertīžu iestāžu valsts tiesu eksperti vai privātie tiesu eksperti, nosaka Ministru kabinets.

(12) Visus datus, tiesu eksperta atzinumus, dokumentus, ierakstus, eksperta pierakstus un ilustratīvos materiālus, kas saistīti ar ekspertīzes veikšanu, glabā 10 gadus.

IV nodaļa. Tiesu ekspertu padome

18. pants. Tiesu ekspertu padome

(1) Tiesu ekspertu padome ir tiesu ekspertu pārvaldības un uzraudzības institūcija. Tiesu ekspertu padome:

- 1) apstiprina apmācības programmas tiesu ekspertu specialitātēs, kā arī organizē sertifikāciju un resertifikāciju;
- 2) lemj par tiesu eksperta sertifikāta izsniegšanu, tā darbības apturēšanu, atjaunošanu un izbeigšanu;

- 3) lemj par disciplinārlietas ierosināšanu, disciplinārsoda piemērošanu vai disciplinārlietas izbeigšanu;
- 4) uzrauga un kontrolē tiesu ekspertu darbību;
- 5) reģistrē ekspertīzes veikšanai izmantojamās metodes;
- 6) uzraudzības un kontroles funkcijas nodrošināšanai pieprasa tiesu eksperta atzinuma kopiju, ievērojot normatīvajos aktos noteiktos ierobežojumus;
- 7) izstrādā tiesu ekspertu ētikas kodeksu;
- 8) piedalās tiesu ekspertīzes sistēmas politikas un stratēģijas izstrādē un ieviešanā, kā arī tiesu ekspertīzes sistēmas darba organizācijas attīstīšanā;
- 9) izskata iesniegumus un sūdzības par tiesu ekspertu darbību.

(2) Tiesu ekspertu padomes lēmumus var apstrīdēt Tieslietu ministrijā un pārsūdzēt Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

(3) Tiesu ekspertu padomes darbu nodrošina Tieslietu ministrija vai tās pilnvarota persona.

19. pants. Tiesu ekspertu padomes sastāvs

(1) Tiesu ekspertu padomes sastāvā ir:

- 1) tiesu ekspertīžu iestāžu vadītāji vai viņu pilnvarotas personas;
- 2) privāto tiesu ekspertu pārstāvis;
- 3) rajona (pilsētas) tiesas tiesnesis;
- 4) apgabaltiesas tiesnesis.

(2) Tieslietu ministrs uz trim gadiem apstiprina Tiesu ekspertu padomes personālsastāvu un ieceļ tās priekšsēdētāju no Tiesu ekspertu padomes locekļu vidus. Viena un tā pati persona drīkst būt par Tiesu ekspertu padomes priekšsēdētāju ne vairāk kā divus termiņus pēc kārtas. Tieslietu ministrs atceļ priekšsēdētāju pirms termiņa, ja viņš pienākumu izpildē pieļāvis rupjus pārkāpumus.

(3) Tiesu ekspertu padomes nolikumu apstiprina Ministru kabinets.

V nodaļa. Tiesu eksperta atbildība

20. pants. Disciplinārlietas ierosināšana

(1) Disciplinārlietu pret tiesu ekspertu ierosina Tiesu ekspertu padome, pamatojoties uz tiesneša vai procesa virzītāja priekšlikumu, personas sūdzību vai savu iniciatīvu, šādos gadījumos:

- 1) to normatīvo aktu neievērošana, kuri attiecas uz tiesu ekspertu darbību;
- 2) profesionālo pienākumu nepildīšana vai rupja nolaidība, kas pieļauta ekspertīzes veikšanas laikā, vai nepamatota tiesu eksperta atzinuma sniegšana;
- 3) pilnvaru pārsniegšana;
- 4) amata nelikumīga izmantošana;
- 5) nepiedienīga un necienīga izturēšanās vai tiesu ekspertu ētikas normu pārkāpums;
- 6) ekspertīzei iesniegtā objekta nozaudēšana vai ļaunprātīga bojāšana;
- 7) ekspertīzē iegūto ziņu izpaušana personām, kuras nav saistītas ar ekspertīzes noteikšanu vai veikšanu.

(2) Tiesu ekspertu disciplinārlietu ierosināšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(3) Tiesu ekspertu padome septiņu dienu laikā informē tiesu ekspertu par disciplinārlietas ierosināšanu un disciplinārlietas izskatīšanas komisijas izveidošanu.

(4) Disciplinārlietu neierosina, bet ierosinātu lietu izbeidz un disciplinārsodu neuzliek, ja ir pagājuši trīs gadi no pārkāpuma izdarīšanas.

21. pants. Disciplinārlietas izskatīšanas komisija

(1) Lai izskatītu pret tiesu ekspertu ierosināto disciplinārlietu, Tiesu ekspertu padome izveido disciplinārlietas izskatīšanas komisiju ne mazāk kā triju personu sastāvā un nosaka disciplinārlietas izskatīšanas komisijas priekšsēdētāju. Disciplinārlietas izskatīšanas komisijas sastāvā iekļauj vismaz divu tiesu ekspertīžu iestāžu vadītājus vai viņu pilnvarotas personas, kā arī vienu tiesu ekspertu attiecīgajā specialitātē, bet, ja tāda nav, — vienu tiesu ekspertu pēc Tiesu ekspertu padomes ieskata.

(2) Ja disciplinārlieta ierosināta pret valsts tiesu ekspertu, kas strādā tiesu ekspertīžu iestādē, disciplinārlietas izskatīšanas komisijas sastāvā iekļauj attiecīgās ekspertīžu iestādes vadītāju. Ja disciplinārlieta ierosināta pret valsts tiesu ekspertu, kurš nestrādā tiesu ekspertīžu iestādē, disciplinārlietas izskatīšanas komisijas darbā ar padomdevēja tiesībām pieaicina arī attiecīgās iestādes vadītāju vai viņa pilnvarotu personu.

(3) Izskatot disciplinārlietu par šā likuma 20. panta pirmās daļas 2. punktā minēto pārkāpumu, disciplinārlietas izskatīšanas komisijas darbā ar padomdevēja tiesībām pieaicina divus attiecīgās tiesu eksperta specialitātes tiesu ekspertus, bet, ja tādu nav, — divus tiesu ekspertus pēc Tiesu ekspertu padomes ieskata.

(4) Disciplinārlietas izskatīšanas komisija var pieaicināt komisijas darbā citus attiecīgās jomas ekspertus ar padomdevēja tiesībām.

(5) Disciplinārlietas izskatīšanas komisijas darbu nodrošina Tieslietu ministrija vai tās pilnvarota persona.

22. pants. Disciplinārlietu izskatīšana, disciplinārsodu veidi un to piemērošanas kārtība

(1) Ja tiek ierosināta disciplinārlieta, tiesu ekspertīžu iestādes vadītājam vai tās iestādes vadītājam, kurā strādā valsts tiesu eksperts, pamatojoties uz disciplinārlietas izskatīšanas komisijas pieprasījumu, ir pienākums sniegt iestādes rīcībā esošo informāciju par disciplinārlietā noskaidrojamiem apstākļiem saskaņā ar fizisko personu datu aizsardzību un pacientu tiesību aizsardzību regulējošiem normatīvajiem aktiem.

(2) Tiesu eksperts, pret kuru ierosināta disciplinārlieta, ir tiesīgs iepazīties ar attiecīgās lietas materiāliem, sniegt papildu paskaidrojumus un lūgumus.

(3) Tiesu ekspertu disciplinārlietu izskatīšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(4) Tiesu ekspertam par disciplinārpārkāpumu Tiesu ekspertu padome var piemērot vienu no šādiem disciplinārsodiem:

- 1) rājiens;
- 2) tiesu eksperta tiesību atņemšana.

(5) Tiesu ekspertu padomes lēmumu par disciplinārsoda piemērošanu tiesu eksperts var apstrīdēt Tieslietu ministrijā mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas. Tieslietu ministrijas lēmumu var pārsūdzēt tiesā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

23. pants. Disciplinārsoda dzēšana

Disciplinārsods uzskatāms par dzēstu, ja divu gadu laikā no dienas, kad tas stājies spēkā, tiesu ekspertam netiek uzlikts jauns disciplinārsods.

24. pants. Tiesu eksperta sertifikāta darbības apturēšana un izbeigšana

(1) Tiesu ekspertu padome aptur tiesu eksperta sertifikāta darbību uz laiku, ne ilgāku par diviem gadiem, ja:

- 1) iestāde, kurā strādā valsts tiesu eksperts, vai privātais tiesu eksperts nav iesniedzis Tiesu ekspertu padomei metodes aprakstu attiecīgajā specialitātē;
- 2) tiesu eksperts par ilgstošo prombūtni (bērna kopšanas atvaļinājums, ilgstoša slimība) ir informējis Tiesu ekspertu padomi.

(2) Tiesu ekspertu padome var apturēt tiesu eksperta sertifikāta darbību uz laiku, ne ilgāku par diviem gadiem, ja:

- 1) tiesu eksperts ir apsūdzētais vai aizdomās turētais kriminālprocesā par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu;
- 2) pret tiesu ekspertu ir ierosināta disciplinārlieta;
- 3) tiesu eksperts nav izpildījis šā likuma 14. panta otrās daļas 3. punktā noteikto.

(3) Tiesu ekspertu padome lemj par tiesu eksperta sertifikāta darbības atjaunošanu, ja ir zudis tiesu eksperta sertifikāta darbības apturēšanas pamats un nav pārsniegts šā panta pirmajā un otrajā daļā noteiktais tiesu eksperta sertifikāta apturēšanas ilgums. Lēmumu pieņem, pamatojoties uz tiesu eksperta iesniegumu.

(4) Tiesu ekspertu padome izbeidz tiesu eksperta sertifikāta darbību, ja:

- 1) uz tiesu ekspertu ir attiecināms šā likuma 6. panta trešās daļas 2., 3., 4., 5. vai 7. punkts;
- 2) tiesu ekspertam tiesu medicīnas eksperta specialitātē un tiesu psihiatrijas eksperta specialitātē ir beidzies attiecīgā ārstniecības personas sertifikāta derīguma termiņš;
- 3) tiesu eksperta sertifikāta darbības apturēšanas termiņš ir pārsniedzis divus gadus;
- 4) tiesu eksperts ir iesniedzis iesniegumu par sertifikāta darbības izbeigšanu;
- 5) tiesu ekspertam, kuram nav dzēsts disciplinārsods, atkārtoti piemērots disciplinārsods;
- 6) tiesu ekspertam piemērots disciplinārsods — tiesu eksperta tiesību atņemšana.

(5) Termiņu, uz kuru tiesu eksperta sertifikāta darbība apturēta, ieskaita tiesu eksperta sertifikāta derīguma termiņā.

(6) Persona, kuras tiesu eksperta sertifikāta darbība izbeigta, var pretendēt uz jauna tiesu eksperta sertifikāta iegūšanu, ja tiesu eksperta sertifikāta darbība izbeigta, pamatojoties uz šā panta ceturtās daļas 2., 3. un 4. punktu.

(7) Tiesu ekspertu padome, konstatējusi šajā likumā noteikto pārkāpumu tiesu medicīnas eksperta vai tiesu psihiatrijas eksperta rīcībā, ir tiesīga iesniegt Latvijas Ārstu biedrībai priekšlikumu par attiecīgās ārstniecības personas sertifikāta anulēšanu tiesu medicīnas eksperta pamatspecialitātē vai tiesu psihiatrijas eksperta apakšspecialitātē.

25. pants. Tiesu eksperta kriminālatbildība

Tiesu eksperts, saņemot tiesu eksperta sertifikātu, ar parakstu apliecina, ka ir brīdināts, ka par nepamatotu atteikšanos veikt ekspertīzi vai apzināti nepatiesa tiesu eksperta atzinuma sniegšanu ir saucams pie atbildības saskaņā ar Krimināllikumu.

Pārejas noteikumi

1. Ar šā likuma spēkā stāšanos spēku zaudē 2006. gada 14. septembrī pieņemtais Tiesu ekspertu likums (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 2006, 20. nr.; 2009, 2. nr.; Latvijas Vēstnesis, 2009, 193. nr.).

2. Līdz šā likuma 8. panta trešajā un ceturtajā daļā, 9. panta otrajā daļā, 11. panta otrajā daļā, 19. panta trešajā daļā, 20. panta otrajā daļā un 22. panta trešajā daļā paredzēto Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2016. gada 31. jūlijam ir spēkā šādi Ministru kabineta noteikumi, ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu:

- 1) Ministru kabineta 2007. gada 13. novembra noteikumi Nr. 753 “Noteikumi par tiesu ekspertīžu iestāžu sarakstu”;

- 2) Ministru kabineta 2008. gada 10. jūnija noteikumi Nr. 427 “Tiesu eksperta sertifikācijas un resertifikācijas kārtība”;
- 3) Ministru kabineta 2008. gada 30. jūnija noteikumi Nr. 465 “Tiesu ekspertu padomes nolikums”;
- 4) Ministru kabineta 2008. gada 21. jūlija noteikumi Nr. 564 “Tiesu ekspertu disciplinārlietu izskatīšanas un sodu piemērošanas kārtība”;
- 5) Ministru kabineta 2011. gada 21. jūnija noteikumi Nr. 466 “Tiesu ekspertu specialitāšu klasifikators”.

3. Divu mēnešu laikā no šā likuma spēkā stāšanās dienas kapitālsabiedrības, kurās amata pienākumus pilda tiesu psihiatrijas eksperti, iesniedz reģistrācijai Tiesu ekspertu padomē līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai tiesu psihiatrijas ekspertīzē izmantojamās tiesu ekspertīzes metodes.

4. Ministru kabinets šā likuma 17. panta vienpadsmitajā daļā minētos noteikumus izdod līdz 2016. gada 31. jūlijam.

5. Tiesu eksperti, kuriem tiesu eksperta sertifikāts izsniegts saskaņā ar tiesu ekspertu darbību reglamentējošo normatīvo aktu, kas bija spēkā līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai, resertifikācijas pieteikumam pievieno arī šā likuma 6. panta pirmās daļas 1. punktā minēto izglītību apliecinājošo dokumentu. Ja tiesu eksperts, lai iegūtu izraudzītajai specialitātei atbilstošu izglītību, mācās akreditētā studiju programmā (akadēmiskā studiju programma vai otrā līmeņa augstākā profesionālā studiju programma) vai iegūst maģistra grādu specialitātei atbilstošā akreditētā studiju programmā augstskolā, vai iegūst pēcdiploma izglītību izraudzītajā specialitātē, izglītība jāiegūst līdz 2019. gada 1. jūlijam.

6. Tieslietu ministrs līdz 2016. gada 31. augustam apstiprina jaunu Tiesu ekspertu padomes personālsastāvu. Līdz jaunā Tiesu ekspertu padomes personālsastāva apstiprināšanai darbu turpina līdzšinējā Tiesu ekspertu padome.

7. Tieslietu ministrs līdz 2016. gada 31. augustam apstiprina jaunu tiesu ekspertu eksaminācijas komisijas personālsastāvu. Līdz jaunā tiesu ekspertu eksaminācijas komisijas personālsastāva apstiprināšanai darbu turpina līdzšinējā Tiesu ekspertu sertifikācijas komisija.

8. Persona, kura šā likuma spēkā stāšanās dienā veic eksperta pienākumus valsts tiesās pārvaldes iestādē vai valsts kapitālsabiedrībā un ir saņēmusi Latvijas Ārstu biedrības izsniegto tiesu medicīnas eksperta sertifikātu vai tiesu psihiatrijas eksperta sertifikātu, pielīdzināma valsts tiesu ekspertam, un tai viena mēneša laikā pēc šā likuma spēkā stāšanās dienas izsniedz tiesu eksperta sertifikātu, pamatojoties uz padomei iesniegto iestādes vadītāja ieteikuma vēstuli un tiesu eksperta tiesības apliecinājošo dokumentu. Tiesu eksperta sertifikāta derīguma termiņu nosaka atbilstoši iesniegtajā tiesu eksperta tiesības apliecinājošajā dokumentā noteiktajam termiņam. Ja tiesu eksperta tiesības apliecinājošajā dokumentā termiņš nav noteikts, tiesu eksperta sertifikātu izsniedz uz pieciem gadiem.

Likums Saeimā pieņemts 2016. gada 11. februārī.

Valsts prezidenta vietā
Saeimas priekšsēdētāja I. Mūrniece

Rīgā 2016. gada 1. martā

110. Paziņojums

Daru zināmu, ka Saeima šā gada 25. februāra sēdē iecēlusi **Gati Ābeli** par Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes locekli ar 2016. gada 25. februāri.

Saeimas priekšsēdētāja I. Mūrniece

Rīgā 2016. gada 25. februārī

111. Paziņojums

Daru zināmu, ka Saeima šā gada 25. februāra sēdē iecēlusi **Intaru Birziņu** par Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes locekli ar 2016. gada 2. jūliju.

Saeimas priekšsēdētāja I. Mūrniece

Rīgā 2016. gada 25. februārī

112. Paziņojums

Daru zināmu, ka Saeima šā gada 25. februāra sēdē iecēlusi **Imantu Mantiņu** par Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes locekli ar 2016. gada 2. jūliju.

Saeimas priekšsēdētāja I. Mūrniece

Rīgā 2016. gada 25. februārī

113. Paziņojums

Daru zināmu, ka Saeima šā gada 25. februāra sēdē iecēlusi **Rolandu Irkli** par Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes priekšsēdētāju ar 2016. gada 25. februāri.

Saeimas priekšsēdētāja I. Mūrniece

Rīgā 2016. gada 25. februārī

114. Paziņojums

Daru zināmu, ka Saeima šā gada 25. februāra sēdē apstiprinājusi deputātu **Raimonu Rubiku** (SASKAŅA) par Baltijas Asamblejas Latvijas delegācijas locekli.

Saeimas priekšsēdētāja I. Mūrniece

Rīgā 2016. gada 25. februārī

115. Paziņojums

Daru zināmu, ka Saeima šā gada 25. februāra sēdē apstiprinājusi deputātu **Valdi Skujiņu** (ZZS) par Baltijas Asamblejas Latvijas delegācijas locekli.

Saeimas priekšsēdētāja I. Mūrniece

Rīgā 2016. gada 25. februārī

116. Paziņojums

Daru zināmu, ka Saeima šā gada 25. februāra sēdē iecēlusi **Rotu Šņuku** par Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes locekli ar 2016. gada 2. jūliju.

Saeimas priekšsēdētāja I. Mūrniece

Rīgā 2016. gada 25. februārī

117. Paziņojums

Daru zināmu, ka Saeima šā gada 25. februāra sēdē apstiprinājusi **Ligitu Viksnu** par rajona (pilsētas) tiesas tiesnesi bez pilnvaru termiņa ierobežojuma.

Saeimas priekšsēdētāja I. Mūrniece

Rīgā 2016. gada 25. februārī

118. Paziņojums

Daru zināmu, ka Saeima šā gada 3. marta sēdē apstiprinājusi **Līgu Biksinieci-Martinovu** par rajona (pilsētas) tiesas tiesnesi bez pilnvaru termiņa ierobežojuma.

Saeimas priekšsēdētāja I. Mūrniece

Rīgā 2016. gada 3. martā

119. Paziņojums

Daru zināmu, ka Saeima šā gada 3. marta sēdē ar 2016. gada 19. martu atbrīvojusi **Helmutu Brasovu** no Cēsu rajona tiesas tiesneša amata pēc paša vēlēšanās.

Saeimas priekšsēdētāja I. Mūrniece

Rīgā 2016. gada 3. martā

120. Paziņojums

Daru zināmu, ka Saeima šā gada 3. marta sēdē apstiprinājusi par tiesībsargu **Juri Jansonu**.

Saeimas priekšsēdētāja I. Mūrniece

Rīgā 2016. gada 3. martā

121. Paziņojums

Daru zināmu, ka Saeima šā gada 3. marta sēdē nolēmusi piekrist deputāta **Valda Kalnozola** krimināllietas turpmākai iztiesāšanai.

Saeimas priekšsēdētāja I. Mūrniece

Rīgā 2016. gada 3. martā

122. Paziņojums

Daru zināmu, ka Saeima šā gada 3. marta sēdē nolēmusi, pamatojoties uz 10 435 Latvijas pilsoņu kolektīvo iesniegumu Saeimai “Par ceļiem bez bedrēm”, uzdot Ministru kabinetam veikt Baltijas valstīs par ceļu lietošanu maksājamo nodokļu un nodevu apjoma un tiesiskā regulējuma salīdzinošo izvērtējumu, sagatavot un līdz 2016. gada 1. septembrim iesniegt Saeimai informatīvu ziņojumu par iespējām izdarīt grozījumus normatīvajos aktos, lai īstenotu principus, ka ceļu lietotāju maksātie nodokļi un nodevas tiek izlietoti ceļu un tiltu remontiem un to uzturēšanai labā tehniskā stāvoklī, kā arī lai nodokļu maksājumu apjoms ceļu lietotājam atbilstu ceļa lietošanas intensitātei.

Saeimas priekšsēdētāja I. Mūrniece

Rīgā 2016. gada 3. martā

123. Paziņojums

Daru zināmu, ka Saeima šā gada 3. marta sēdē nolēmusi piekrist likumā “Par valsts budžetu 2016. gadam” noteiktās apropriācijas pārdalei 346 906 *euro* apmērā no Finanšu ministrijas budžeta programmas 33.00.00 “Valsts ieņēmumu un muitas politikas nodrošināšana” uz šādām budžeta programmām:

1. Ārlietu ministrijai uz budžeta programmu 97.00.00 “Nozaru vadība un politikas plānošana” padomnieka vietas izveidošanai un darbības nodrošināšanai ar 2016. gada 1. martu Centrāleiropas un Austrumeiropas valstu un Ķīnas sadarbības formāta pasākumu īstenošanas koordinēšanai 35 976 *euro* apmērā.

2. Satiksmes ministrijai uz budžeta programmu 97.00.00 “Nozaru vadība un politikas plānošana” specializēto atašeju vietu izveidošanai Ķīnā un Kazahstānā un darbības nodrošināšanai ar 2016. gada 1. martu 267 680 *euro* apmērā.

3. Tieslietu ministrijai uz budžeta programmu 43.00.00 “Satversmes aizsardzība” 43 250 *euro* apmērā.

Saeimas priekšsēdētāja I. Mūrniece

Rīgā 2016. gada 3. martā

124. Paziņojums

Daru zināmu, ka Saeima šā gada 3. marta sēdē nolēmusi piekrist likumā “Par valsts budžetu 2016. gadam” noteiktās apropriācijas pārdalei 780 000 *euro* apmērā no Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas budžeta apakšprogrammas 33.02.00 “Emisijas kvotu izsolišanas instrumenta projekti” uz Izglītības un zinātnes ministrijas budžeta apakšprogrammu 01.05.00 “Dotācija privātajām mācību iestādēm”, lai nodrošinātu valsts atbalstu par bērnu no pusotra gada vecuma līdz pamatizglītības ieguves uzsākšanai, ja bērns saņem pakalpojumu pie privātā bērnu uzraudzības pakalpojumu sniedzēja.

Saeimas priekšsēdētāja I. Mūrniece

Rīgā 2016. gada 3. martā